



# Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA  
GIOVANNI PITRUZZELLA  
prednesené 14. júla 2022<sup>1</sup>

**Vec C-682/20 P**

**Les Mousquetaires,  
ITM Entreprises SAS  
proti**

**Európskej komisii**

„Odvolanie – Hospodárska súťaž – Kartely – Správne konanie – Rozhodnutie Komisie, ktorým sa nariaďuje inšpekcia – Námiетка nezákonnosti článku 20 nariadenia (ES) č. 1/2003 – Údajná neexistencia účinného prostriedku nápravy proti podmienkam výkonu rozhodnutí o inšpekcii – Rozhodnutie Komisie zdržať a skopírovať údaje uložené na komunikačných a pamäťových zariadeniach obsahujúcich údaje týkajúce sa súkromia užívateľov – Odmietnutie žiadosti odvolateľiek o vrátenie dotknutých údajov – Žaloba o neplatnosť“

1. Spoločnosti Les Mousquetaires SAS (ďalej len „LM“) a ITM Entreprises SAS (ďalej len „ITM“ alebo „Intermarché“ a spoločne s LM len „odvolateľky“) sa svojím odvolaním domáhajú čiastočného zrušenia rozsudku Všeobecného súdu z 5. októbra 2020, Les Mousquetaires a ITM Entreprises/Komisia (T-255/17, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2020:460), ktorým Všeobecný súd čiastočne zamietol ich návrh podaný na základe článku 263 ZFEÚ na zrušenie po prvé a najmä dvoch rozhodnutí prijatých Európskou komisiou dňa 21. februára 2017<sup>2</sup>, ktorými sa spoločnosti LM, ako aj všetkým spoločnostiam, ktoré priamo alebo nepriamo kontroluje, nariaďuje podrobiť sa inšpekcii v súlade s článkom 20 ods. 1 a 4 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003<sup>3</sup>, a subsidiárne dvoch rozhodnutí prijatých Komisiou dňa 9. februára 2017, ktorými sa spoločnosti ITM, ako aj všetkým spoločnostiam, ktoré priamo alebo nepriamo kontroluje, nariaďuje podrobiť sa inšpekcii v súlade s článkom 20 ods. 1 a 4 nariadenia č. 1/2003<sup>4</sup>, a po druhé rozhodnutia, ktorým Komisia na jednej strane zdržala a skopírovala údaje uložené na komunikačných a pamäťových zariadeniach obsahujúcich údaje týkajúce sa súkromia užívateľov týchto zariadení a na druhej strane zamietla žiadosť o vrátenie uvedených údajov podanú odvolateľkami.

<sup>1</sup> Jazyk prednesu: francúzština

<sup>2</sup> Ide o rozhodnutie Komisie C(2017) 1361 final (vec AT.40466 – Tute 1, ďalej len „rozhodnutie Tute 1 z 21. februára 2017“) a o rozhodnutie Komisie C(2017) 1360 final (vec AT.40467 – Tute 2, ďalej len „rozhodnutie Tute 2 z 21. februára 2017“).

<sup>3</sup> Nariadenie Rady zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

<sup>4</sup> Ide o rozhodnutie Komisie K(2017) 1057 final (vec AT.40466 – Tute 1, ďalej len „rozhodnutie Tute 1 z 9. februára 2017“) a o rozhodnutie Komisie C(2017) 1061 final (vec AT.40467 – Tute 2, ďalej len „rozhodnutie Tute 2 z 9. februára 2017“).

## I. Okolnosti predchádzajúce sporu

2. Okolnosti predchádzajúce sporu, ktoré sú uvedené v bodoch 2 až 11 napadnutého rozsudku, možno na účely prejednávanej veci zhrnúť nasledujúcim spôsobom.

3. LM je holdingová spoločnosť skupiny Les Mousquetaires, ktorá vykonáva činnosť v odvetví distribúcie potravín a nepotravinárskych výrobkov vo Francúzsku a Belgicku. ITM je jej dcérska spoločnosť.

4. Po tom, ako Európska komisia získala informácie týkajúce sa výmeny informácií medzi spoločnosťou ITM a najmä spoločnosťou Casino, ktorá tiež vykonáva činnosť v odvetví distribúcie potravín a nepotravinárskych výrobkov, prijala rozhodnutie Tute 1 z 9. februára 2017.

5. Výrok tohto rozhodnutia znie:

„Článok 1

... Spoločnosť Intermarché..., ako aj všetky spoločnosti, ktoré priamo alebo nepriamo kontroluje, sú povinné podrobiť sa inšpekcii týkajúcej sa ich možnej účasti na zosúladených postupoch v rozpore s článkom 101 [ZFEÚ] na trhoch s dodávkami tovarov bežnej spotreby, na trhu predaja služieb výrobcom značkových výrobkov a na trhoch predaja tovarov bežnej spotreby spotrebiteľom. Tieto zosúladené postupy predstavovali:

- a) výmeny informácií od roku 2015 medzi podnikmi a/alebo združeniami podnikov, najmä AgeCore a/alebo jeho členmi, najmä spoločnosťou Intermarché, a ICDC... a/alebo jeho členmi, najmä spoločnosťou Casino, týkajúce sa zliav, ktoré získali na trhoch s dodávkami tovarov bežnej spotreby v odvetviach potravinárskych výrobkov, hygienických výrobkov a čistiacich výrobkov a cien na trhu predaja služieb výrobcom značkových výrobkov v odvetviach potravinárskych výrobkov, hygienických výrobkov a čistiacich výrobkov vo viacerých členských štátoch Európskej únie, najmä vo Francúzsku, a
- b) výmeny informácií najneskôr od roku 2016 medzi spoločnosťami Casino a Intermarché, týkajúce sa ich budúcich obchodných stratégií, najmä pokiaľ ide o sortiment, rozvoj predajní, elektronický obchod a propagačnú politiku na trhoch s dodávkami tovarov bežnej spotreby a na trhoch predaja tovarov bežnej spotreby spotrebiteľom vo Francúzsku.

Táto inšpekcia sa môže vykonať v akomkoľvek priestore podniku...

Intermarché povie úradníkom a iným osobám povereným Komisiou na vykonanie inšpekcie a úradníkom a iným osobám povereným orgánom pre hospodársku súťaž členského štátu na to, aby im pomáhali, alebo menovaným členským štátom na tento účel, vstúpiť do všetkých svojich priestorov a dopravných prostriedkov počas bežnej pracovnej doby. Predloží na účely inšpekcie obchodné knihy a všetky ostatné obchodné záznamy bez ohľadu na formu, v akej sú uchovávané, pokiaľ o ne úradníci a ostatné poverené osoby požiadajú, a umožní im ich preskúmanie na mieste a vyhotovenie alebo získanie v akejkoľvek forme kópie alebo výpisu z týchto obchodných kníh alebo záznamov. Povolí zapečatenie všetkých obchodných priestorov a obchodných kníh alebo záznamov počas doby trvania inšpekcie a v rozsahu, v akom to bude potrebné na jej účely. Poskytne bezprostredne na mieste ústne vysvetlenia k predmetu a účelu inšpekcie, pokiaľ o to títo úradníci alebo osoby požiadajú, a poverí ktoréhokoľvek zástupcu alebo zamestnanca poskytnúť takéto vysvetlenia. Povolí záznam týchto vysvetlení v akejkoľvek forme.

## Článok 2

Inšpekcia môže začať 20. februára 2017 alebo krátko potom.

## Článok 3

Toto rozhodnutie je určené spoločnosti Intermarché..., ako aj všetkým spoločnostiam, ktoré priamo alebo nepriamo kontroluje.

Toto rozhodnutie sa bezprostredne pred inšpekciou oznámi podniku, ktorému je určené, v súlade s článkom 297 ods. 2 [ZFEÚ].“

6. Po tom, ako Európska komisia získala aj informácie týkajúce sa výmeny informácií najmä medzi spoločnosťou Intermarché a inými podnikmi alebo združeniami podnikov, prijala rozhodnutie Tute 2 z 9. februára 2017. článok 1 tohto rozhodnutia poukazoval na možnú účasť spoločnosti Intermarché na zosúladených postupoch, ktoré predstavovali „výmeny informácií od roku 2015 medzi podnikmi a/alebo združeniami podnikov, najmä AgeCore a/alebo jeho členmi, najmä spoločnosťou Coopernic a/alebo jej členmi a spoločnosťou Eurelec a/alebo jej členmi, týkajúce sa zliav, ktoré získali na trhoch s dodávkami tovarov bežnej spotreby v odvetviach potravinárskych výrobkov, hygienických výrobkov a čistiacich výrobkov a cien na trhu predaja služieb výrobcov značkových výrobkov v odvetviach potravinárskych výrobkov, hygienických výrobkov a čistiacich výrobkov vo viacerých členských štátoch Európskej únie, najmä vo Francúzsku a v Nemecku“. Články 2 a 3 uvedeného rozhodnutia mali rovnaký obsah ako články 2 a 3 rozhodnutia Tute 1 z 9. februára 2017.

7. Francúzsky Autorité de la concurrence (orgán na ochranu hospodárskej súťaže) sa po tom, ako ho Komisia o tejto inšpekcii informovala, obrátil na sudcu rozhodujúceho o slobodách a väzbe na Tribunal de grande instance d'Evry (Súd prvého stupňa Evry, Francúzsko), aby ho požiadal o povolenie na prehliadku a zaistenie vecí v priestoroch odvolateľiek. Uznesením zo 17. februára 2017 sudca rozhodujúci o slobodách a väzbe povolili prehliadku a zaistenie vecí, o ktoré bolo vopred požiadané formou predbežného opatrenia. Vzhľadom na to, že žiadne z opatrení prijatých pri inšpekcii nevyžadovalo použitie „donucovacích opatrení“ v zmysle článku 20 ods. 6 až 8 nariadenia č. 1/2003, toto uznesenie nebolo odvolateľkám oznámené.

8. Inšpekcia začala 20. februára 2017, čo je tiež dátum, keď sa inšpektori Komisie spolu so zástupcami francúzskeho Autorité de la concurrence (orgán na ochranu hospodárskej súťaže) dostavili do priestorov spoločnosti Intermarché.

9. V dôsledku pochybností týkajúcich sa toho, či jedna z osôb dotknutých inšpekciou má postavenie zamestnanca spoločnosti ITM alebo LM, Komisia prijala rozhodnutia Tute 1 a Tute 2 z 21. februára 2017, a to na základe rovnakých dôvodov, ako boli dôvody uvedené v rozhodnutiach Tute 1 a Tute 2 z 9. februára 2017, zmenilo sa len označenie hlavného subjektu podliehajúceho inšpekcii (ITM namiesto LM)<sup>5</sup>.

10. Komisia v rámci inšpekcie najmä prehľadala kancelárie, zozbierala materiál, predovšetkým výpočtovú techniku (notebooky, mobilné telefóny, tablety, zariadenia na ukladanie dát), vypočula niekoľko osôb a skopírovala obsah zozbieraného materiálu.

<sup>5</sup> V rámci rozhodnutí Tute 1 z 9. februára 2017 a z 21. februára 2017 na jednej strane a rozhodnutí Tute 2 z 9. februára 2017 a z 21. februára 2017 na druhej strane došlo len k zmene označenia hlavného subjektu podliehajúceho inšpekcii, kde v prvých rozhodnutiach išlo o spoločnosť LM a v druhých rozhodnutiach o spoločnosť ITM.

11. Odvolateľky zaslali Komisii niekoľko listov z 24. februára 2017, v ktorých uviedli výhrady k rozhodnutiam o inšpekcii a k priebehu inšpekcie vedenej na ich základe, pričom namietali najmä proti kopírovaniu dokumentov týkajúcich sa súkromia ich zamestnancov. Tieto výhrady doplnili listom zaslaným Komisii 13. apríla 2017, v ktorom požadovali najmä vrátenie niektorých skopírovaných dokumentov.

## II. Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

12. Žalobou podanou do kancelárie Všeobecného súdu 28. apríla 2017 odvolateľky napadli rozhodnutia Tute 1 a Tute 2 z 21. februára 2017 a v prípade potreby aj rozhodnutia Tute 1 a Tute 2 z 9. februára 2017. Odvolateľky uviedli na podporu svojej žaloby v podstate päť žalobných dôvodov. Prvý žalobný dôvod bol založený na námietke nezákonnosti článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 a namietali ním nedostatočnosť dostupných prostriedkov nápravy proti podmienkam priebehu inšpekcii, druhý žalobný dôvod bol založený na neexistencii riadneho oznámenia napadnutých rozhodnutí, tretí žalobný dôvod bola založený na odopretí ich práva brániť sa proti inšpekcii, štvrtý žalobný dôvod bol založený na porušení povinnosti odôvodnenia a piaty žalobný dôvod bol založený na porušení práva na nedotknuteľnosť obydlia.

13. Uznesením z 22. septembra 2017 predseda deviatej komory Všeobecného súdu vyhovel návrhu Rady Európskej únie na vstup vedľajšieho účastníka do konania na Všeobecnom súde na podporu návrhov Komisie.

14. Všeobecný súd v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania stanovených v článku 89 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu vyzval Komisiu, aby predložila nedôvernú verziu nepriamych dôkazov o údajných porušeníach, ktoré mala k dispozícii k dátumu prijatia napadnutých rozhodnutí, a požiadal odvolateľky, aby sa k predloženým nepriamym dôkazom vyjadrili. V odpovedi na túto výzvu Komisia predložila najmä zápisnice z vypočúvaní, ktoré sa konali v rokoch 2016 a 2017 s trinástimi dodávateľmi výrobkov bežnej spotreby dotknutých inšpekciou, ktorí pravidelne uzatvárajú dohody so spoločnosťami Casino a ITM (ďalej len „zápisnice z vypočúvaní“).

15. V napadnutom rozsudku Všeobecný súd po prvé v nadväznosti na konštatovanie, že Komisia nemala k dispozícii dostatočne závažné nepriame dôkazy odôvodňujúce podozrenie, že došlo k porušeniu spočívajúcemu vo výmene informácií medzi spoločnosťami Casino a ITM týkajúcich sa ich budúcich obchodných stratégií, zrušil článok 1 písm. b) rozhodnutia Tute 1 z 9. februára 2017 a článok 1 písm. b) rozhodnutia Tute 1 z 21. februára 2017<sup>6</sup>. Po druhé Všeobecný súd vzhľadom na svoje rozhodnutie, že dostupné prostriedky nápravy tak proti zákonnosti, ako aj proti priebehu inšpekcii sú účinné, a na konštatovanie, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne odôvodnila a mohla platne nariadiť inšpekcie týkajúce sa možnej účasti odvolateľiek na zosúladených postupoch uvedených v článku 1 písm. a) rozhodnutí Tute 2 z 9. a 21. februára 2017, žalobu v zostávajúcej časti zamietol<sup>7</sup>.

<sup>6</sup> Prvý bod výroku.

<sup>7</sup> Druhý bod výroku.

### III. Návrhy účastníkov konania

16. Odvolateľky svojím odvolaním navrhujú, aby Súdny dvor zrušil bod 2 výroku napadnutého rozsudku, vyhovel ich návrhom uplatneným v prvostupňovom konaní tým, že zruší rozhodnutia Tute 1 z 9. a 21. februára 2017 (ďalej spoločne len „sporné rozhodnutia“), a uložil Komisii povinnosť nahradiť všetky trovy celého konania vrátane konania na Všeobecnom súde.

17. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a uložil odvolateľkám povinnosť nahradiť trovy konania.

18. Rada navrhuje, aby Súdny dvor zamietol prvý odvolací dôvod a uložil odvolateľkám povinnosť nahradiť trovy konania.

### IV. O odvolaní

19. Odvolateľky uvádzajú na podporu svojho odvolania päť odvolacích dôvodov. Prvý odvolací dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení a na nedostatku odôvodnenia Všeobecného súdu v rámci jeho analýzy účinnosti prostriedkov nápravy týkajúcich sa priebehu inšpekcií. Druhý odvolací dôvod je založený na porušení článkov 6 a 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), článku 296 ZFEÚ a článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 v rozsahu, v akom Všeobecný súd porušil povinnosť odôvodnenia a obmedzenia rozhodnutí o inšpekcii. Tretí odvolací dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení a na porušení nariadenia č. 1/2003 v rozsahu, v akom Všeobecný súd kvalifikoval procesnú fázu „pred prijatím opatrení obsahujúcich výhradu, že došlo k porušeniu“, na ktorú sa toto nariadenie nevzťahuje. Štvrtý odvolací dôvod je založený na porušení článkov 6 a 8 EDLP a článku 19 nariadenia č. 1/2003 v rozsahu, v akom Všeobecný súd kvalifikoval skutočnosti poznačené formálnymi a vecnými vadami ako „dostatočne závažné nepriame dôkazy“. Napokon piaty odvolací dôvod je založený na nedostatku odôvodnenia, ktorý vyplýva z nepreskúmania dôkaznej hodnoty týchto nepriamych dôkazov a z nesprávnej kvalifikácie „nepriameho dôkazu“.

#### A. O prvom odvolacom dôvode

20. Prvým odvolacím dôvodom odvolateľky v podstate napádajú body 83 až 112 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd preskúmal a zamietol ich námietku nezákonnosti článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003. V rámci tejto námietky nezákonnosti odvolateľky namietali, že článok 20 nariadenia č. 1/2003 neobsahuje ustanovenia, ktoré priznávajú opatreniam patriacim do priebehu inšpekcie povahu aktov napadnuteľných žalobou podľa Zmluvy a ktoré ukladajú povinnosť uviesť v rozhodnutí o inšpekcii poučenie o práve na preskúmanie podobne, ako musí byť na základe článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 uvedené poučenie o práve na preskúmanie samotného rozhodnutia o inšpekcii súdom Únie<sup>8</sup>.

<sup>8</sup> Pozri bod 74 napadnutého rozsudku.

## 1. Napadnutý rozsudok

21. Všeobecný súd v bodoch 58 až 75 napadnutého rozsudku zamietol námietky neprípustnosti vznesené Komisiou a Radou proti námietke nezákonnosti uplatnenej odvolateľkami a následne pristúpil k preskúmaniu dôvodnosti tejto námietky. V bode 82 napadnutého rozsudku najprv pripomenul rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúce sa dodržiavania článkov 6 a 13 EDLP v súvislosti s domovými prehliadkami a uviedol štyri podmienky vyplývajúce z týchto rozsudkov, ktoré musia byť splnené na účely uznania existencie práva na účinný prostriedok nápravy, ktorými sú konkrétne „podmienka účinnosti“, „podmienka efektívnosti“, „podmienka istoty“ a „podmienka primeranej lehoty“. V bode 83 napadnutého rozsudku Všeobecný súd spresnil, že tvrdenie uvedené v týchto rozsudkoch, podľa ktorého priebeh inšpekcie musí byť možné podrobiť účinnému súdnemu preskúmaniu za konkrétnych okolností dotknutej veci, znamená, že je potrebné zohľadniť všetky právne prostriedky, ktoré má k dispozícii podnik, ktorý je predmetom inšpekcie. Pred vykonaním takejto analýzy Všeobecný súd zdôraznil, že „je irelevantné, že každý z právnych prostriedkov, posudzovaný samostatne, nespĺňa štyri podmienky vyžadované judikatúrou ESLP“<sup>9</sup>.

22. Všeobecný súd ďalej identifikoval *šesť* právnych prostriedkov umožňujúcich napadnúť inšpekciu na súde, ktorými sú konkrétne žaloba proti rozhodnutiu o inšpekcii, žaloba proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa ukladá sankcia za marenie inšpekcie na základe článku 23 ods. 1 písm. c) až e) nariadenia č. 1/2003, žaloba proti „každému aktu spĺňajúcemu požiadavky stanovené judikatúrou na akt napadnuteľný žalobou, ktorý prijala Komisia v nadväznosti na rozhodnutie o inšpekcii a v rámci priebehu inšpekcie, ako je rozhodnutie zamietajúce žiadosť o ochranu dokumentov z dôvodu dôvernosti komunikácie medzi advokátmi a klientmi“, na základe rozsudku zo 17. septembra 2007, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia<sup>10</sup> (ďalej len rozsudok „Akzo“), žaloba proti konečnému rozhodnutiu, ktorým sa ukončuje konanie začaté na základe článku 101 ZFEÚ, návrh na nariadenie predbežného opatrenia a napokon žaloba o mimozmluvnú zodpovednosť.

23. V bodoch 90 až 98 napadnutého rozsudku Všeobecný súd analyzoval, do akej miery každý z týchto právnych prostriedkov umožňuje kritizovať podmienky, za ktorých sa inšpekcia vykonala, a poskytnúť nápravu prípadných pochybení, ktorých sa Komisia dopustila v priebehu inšpekcie.

24. Na záver tejto analýzy Všeobecný súd v bodoch 99 až 110 napadnutého rozsudku vysvetlil dôvody, prečo sa domnieva, že systém preskúmania priebehu inšpekcií vytvorený súborom takýchto právnych prostriedkov spĺňa štyri podmienky uvedené v bode 21 vyššie. V tomto kontexte v bode 101 tohto rozsudku v súvislosti s podmienkou účinnosti predovšetkým spresnil, že hoci každý z uvedených právnych prostriedkov, pokiaľ je uplatnený individuálne, neumožňuje vykonať preskúmanie dôvodnosti všetkých opatrení prijatých počas inšpekcie, ich kombinované uplatnenie také preskúmanie umožňuje.

25. V bode 111 napadnutého rozsudku Všeobecný súd preto zamietol námietku nezákonnosti článku 20 nariadenia č. 1/2003, založenú na porušení práva na účinný prostriedok nápravy, ako nedôvodnú.

<sup>9</sup> Pozri bod 87 napadnutého rozsudku.

<sup>10</sup> T-125/03 a T-253/03 EU:T:2007:287, body 46, 48 a 49 a citovaná judikatúra.

## 2. Zhrnutie tvrdení účastníkov konania

26. Odvolateľky poukázali na skutočnosť, že článok 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 zveruje Komisii široké vyšetrovacie právomoci, ktoré vážne zasahujú do práv podnikov a jednotlivcov zakotvených v článku 8 EDLP a v článku 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), a následne pripomínajú, že ESLP vo svojom rozsudku z 2. októbra 2014, *Delta Pekárny v. Česká republika*<sup>11</sup> (ďalej len rozsudok „*Delta Pekárny*“), rozhodol, že súlad takéhoto zásahu s EDLP vyžaduje okrem iného účinný prostriedok nápravy umožňujúci po právnej aj po skutkovej stránke namietat nielen zákonnosť povolenia, ale aj podmienky, za ktorých sa vykonáva inšpekcia, ktorej je podnik povinný sa podrobiť.

27. Odvolateľky po prvé uvádzajú, že v rozpore s tvrdením Všeobecného súdu, uvedeným najmä v bodoch 83 a 87 napadnutého rozsudku, z rozsudkov ESLP nevyplýva, že účinnosť prostriedkov nápravy proti zákonnosti a priebehu inšpekcie sa musí posudzovať na základe „celkovej analýzy“ možných právnych prostriedkov, a už vôbec nie na základe analýzy založenej na kompenzácií. Všeobecný súd tým, že spoločne preskúmal možné žaloby, ktorými sa napáda zákonnosť, a žaloby, ktorými sa napáda priebeh inšpekcií, a tvrdil, že nevýhody jedného prostriedku sú kompenzované výhodami druhého, dospel v bodoch 83 a 99 až 111 napadnutého rozsudku k nesprávnemu záveru.

28. Podľa odvolateliek by samostatné preskúmanie vykonané s prihliadnutím na konkrétne okolnosti predmetnej veci viedlo Všeobecný súd k tomu, že by hneď na úvod vylúčil tri z prostriedkov nápravy, ktoré uznal za účinné, a to žalobu proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorá nie je istá, nie je dostupná v primeranej lehote a neumožňuje dosiahnuť primeranú nápravu, ďalej žalobu, ktorou sa napáda zákonnosť rozhodnutia o inšpekcii, ktorej predmetom nemôžu byť podmienky priebehu inšpekcie, čo potvrdzuje skutočnosť, že Všeobecný súd zamietol žalobné dôvody uvedené v tejto súvislosti odvolateľkami ako neprípustné alebo neúčinné, a napokon žalobu o mimozmluvnú zodpovednosť, keďže jej účelom je len náhrada škody.

29. Všetky ostatné prostriedky nápravy, konkrétne žaloba týkajúca sa žiadostí o ochranu dôvernosti komunikácie medzi advokátom a klientom, návrh na nariadenie predbežného opatrenia uvedený v rozsudku Všeobecného súdu vo veci ochrany súkromných údajov alebo tiež žaloba proti rozhodnutiu o marení inšpekcie, sú len čiastkové a neumožňujú z právneho a skutkového hľadiska overiť, či všetky podmienky priebehu inšpekcie boli v súlade s článkom 8 EDLP. Kumulácia čiastkových prostriedkov nápravy, ktoré neumožňujú *in concreto* konštatovať existenciu prostriedku nápravy spĺňajúceho podmienky účinnosti, efektívnosti, istoty a primeranej lehoty pri všetkých problémoch, ktoré môžu nastať v priebehu kontroly, totiž nespĺňa požiadavky článku 8 EDLP o nič viac ako neexistencia prostriedku nápravy.

30. Po druhé odvolateľky tvrdia, že pokiaľ ide o prostriedky nápravy uvedené v predchádzajúcom bode vyššie, Všeobecný súd presunul bremeno vytvorenia podmienok na ich uplatnenie na osobu podliehajúcu súdnej právomoci. Tak návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj žaloba *ex post* na ochranu údajov a žaloba na základe judikatúry vyplývajúcej z rozsudku *Akzo* vo veci ochrany komunikácie medzi klientom a advokátom teda vyžadujú, aby podnik tým, že sa dištancuje od prebiehajúcej inšpekcie, dosiahol vydanie výslovného alebo implicitného zamietavého rozhodnutia Komisie. Tieto prostriedky nápravy sú tiež založené na súhlase Komisie

<sup>11</sup> CE:ECHR:2014:1002JUD000009711.

s uložením údajov do zapečatenej obálky až do rozhodnutia Všeobecného súdu. Pokiaľ ide o žalobu proti rozhodnutiu o marení inšpekcie, jej predpokladom je, že podnik sa dopustí marenia, za ktoré sa mu uloží sankcia.

31. Komisia a Rada všetky tieto tvrdenia spochybňujú.

### 3. Analýza

32. Kým pristúpim k postupnému preskúmaniu oboch výhrad tvoriacich prvý odvolací dôvod, je potrebné uviesť, že odvolateľky v záhlaví svojho prvého odvolacieho dôvodu poukazujú aj na nedostatok odôvodnenia, ktorým je poznačená analýza Všeobecného súdu zaoberajúca sa účinnosťou prostriedkov nápravy týkajúcich sa priebehu inšpekcií. Túto výhradu však rozvinuli až v replike, pričom sa v podstate obmedzili len na odkaz na argumentáciu uvedenú v bodoch 27 až 29 vyššie.

33. Bez toho, aby bolo potrebné zaoberať sa otázkou prípustnosti uvedenej výhrady, ktorú spochybňuje Rada, alebo otázkou jej prípadnej preskúmateľnosti *ex offio*<sup>12</sup>, stačí konštatovať, že dôvody, na základe ktorých sa Všeobecný súd domnieval, že je potrebné zamietnuť argumentáciu odvolateľiek, ktorou podložili svoj návrh, aby konštatoval neexistenciu účinného prostriedku nápravy, pokiaľ ide o podmienky priebehu inšpekcií, jasne a jednoznačne vyplývajú z bodov 78 až 112 napadnutého rozsudku, takže z tohto hľadiska tento rozsudok podľa môjho názoru bezpochyby spĺňa požiadavky odôvodnenia, ako ich spresnil Súdny dvor<sup>13</sup>.

#### a) O prvej výhrade

34. V prvej výhrade prvého odvolacieho dôvodu odvolateľky v podstate spochybňujú prístup Všeobecného súdu spočívajúci v analýze všetkých právnych prostriedkov, ktoré majú podniky k dispozícii na účely napadnutia zákonnosti priebehu inšpekcie, s cieľom overiť, či ako celok spĺňajú požiadavky článku 47 Charty.

35. V prvom rade tento prístup nie je podľa odvolateľiek v súlade s judikatúrou ESLP.

36. V tejto súvislosti na úvod pripomínam, že z článku 52 ods. 3 Charty vyplýva, že v rozsahu, v akom Charta upravuje práva zodpovedajúce právam zaručeným EDLP, tieto práva majú rovnaký zmysel a rozsah ako im priznáva EDLP. Vo vysvetlivkách k Charte<sup>14</sup> sa v súvislosti s týmto článkom spresňuje, že zmysel a rozsah práv zaručených EDLP je ustanovený nielen znením EDLP a jeho protokolov, ale aj judikatúrou ESLP. Z týchto vysvetliviek navyše vyplýva, že článok 47 Charty zodpovedá článku 6 ods. 1 a článku 13 EDLP.

37. Článok 6 ods. 1 EDLP zakotvuje okrem iného právo na prístup k súdu. Toto právo na prístup musí byť „konkrétne a účinné“<sup>15</sup>, teda musí každému jednotlivcovi zabezpečiť „jasnú a konkrétnu možnosť napadnúť akt predstavujúci zásah do jeho práv“<sup>16</sup> alebo jasnú a konkrétnu možnosť

<sup>12</sup> Pozri, pokiaľ ide o preskúmateľnosť nedostatku odôvodnenia *ex offio*, rozsudok z 28. januára 2016, Quimitécnica.com a de Mello/Komisia (C-415/14 P, neuverejnený, EU:C:2016:58, bod 57).

<sup>13</sup> Pozri rozsudok z 25. marca 2021, Deutsche Telekom/Komisia (C-152/19 P, EU:C:2021:238, bod 98 a citovaná judikatúra).

<sup>14</sup> Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17.

<sup>15</sup> Pozri rozsudok ESLP z 5. apríla 2018, Zubac v. Chorvátsko (CE:ECHR:2018:0405JUD004016012, body 76 až 79).

<sup>16</sup> Pozri v tomto zmysle rozsudky ESLP zo 4. decembra 1995, Bellet v. Francúzsko (CE:ECHR:1995:1204JUD002380594, bod 38), a z 20. októbra 2020, Camelia Bogdan v. Rumunsko (CE:ECHR:2020:1020JUD003688918, body 75 až 77).



domáhať sa nápravy<sup>17</sup>. Článok 13 EDLP<sup>18</sup> ukladá zmluvným štátom tohto dohovoru povinnosť stanoviť účinný prostriedok nápravy, prostredníctvom ktorého môžu osoby podliehajúce súdnej právomoci zabrániť vzniku alebo pokračovaniu údajného porušovania svojich práv zaručených EDLP alebo dosiahnuť primeranú nápravu akéhokoľvek porušenia, ku ktorému už došlo<sup>19</sup>.

38. Pokiaľ ide o vzťah medzi týmito dvomi ustanoveniami, ESLP spresnil, že v prípadoch, keď sa uplatňuje článok 6 ods. 1 EDLP, „predstavuje *lex specialis* vo vzťahu k článku 13“ a „jeho požiadavky, ktoré zahŕňajú celú škálu záruk vlastných súdnemu konaniu, sú prísnejšie ako požiadavky článku 13, ktoré sú v nich zakomponované“<sup>20</sup>.

39. Vo veciach domových prehliadok vykonávaných orgánmi hospodárskej súťaže ESLP preskúmal otázku existencie účinného prostriedku nápravy z hľadiska článku 6 ods. 1 a článku 8 EDLP. Keď bola žaloba založená aj na článku 13 EDLP, tento súd buď vyhlásil, že sa uplatní len článok 6 ods. 1 EDLP<sup>21</sup>, alebo výhradu neskúmal z dôvodu, že takéto preskúmanie považoval za nadbytočné<sup>22</sup>.

40. V tejto súvislosti poukazujem na to, že prístup Všeobecného súdu uplatnený najmä v bodoch 83 a 87 napadnutého rozsudku, ktorý spočíva v celkovej analýze právnych prostriedkov, ktoré majú k dispozícii podniky dotknuté inšpekciami Komisie na základe článku 20 nariadenia č. 1/2003 na účely napadnutia zákonnosti priebehu týchto inšpekcií, odkazuje na judikatúru ESLP týkajúcu sa článku 13 EDLP. V tejto judikatúre bolo totiž spresnené, že ochrana poskytovaná týmto článkom nezachádza až tak ďaleko, že by vyžadovala určitú konkrétnu formu prostriedku nápravy<sup>23</sup>, a že „prostriedky nápravy dostupné podľa vnútroštátneho práva môžu ako celok spĺňať požiadavky článku 13 [EDLP], aj keď ich ani jeden z nich sám o sebe v plnom rozsahu nespĺňa“<sup>24</sup>.

41. Takýto prístup, hoci ho ESLP v kontexte článku 6 ods. 1 alebo článku 8 EDLP výslovne neschválil, sa pritom v rozpore s tvrdeniami odvolateľiek nezdá byť nezlučiteľný s nimi uvádzanou judikatúrou týkajúcou sa domových prehliadok.

<sup>17</sup> Rozsudok ESLP, 26. októbra 2011, Georgel a Georgeta Stoicescu v. Rumunsko (CE:ECHR:2011:0726JUD000971803, body 72 až 76).

<sup>18</sup> V rozsudku ESLP zo 14. januára 2020, X a i. v. Rusko (CE:ECHR:2020:0114JUD007804216, bod 50).

<sup>19</sup> Pozri v tomto zmysle rozsudky ESLP z 30. októbra 1991 Vilvarajah a i. v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:1991:1030JUD001316387, bod 122); z 15. novembra 1996, Chahal v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:1996:1115JUD002241493, bod 145); z 27. septembra 1999, Smith a Grady v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:1999:0927JUD003398596, bod 135), a z 25. júna 2019, Nicolae Virgiliu Tănase v. Rumunsko (CE:ECHR:2019:0625JUD004172013, bod 217).

<sup>20</sup> Pozri v tomto zmysle rozsudky ESLP z 20. novembra 2008, société IFB v. Francúzsko (CE:ECHR:2008:1120JUD000205804, bod 22); z 21. februára 2008, Rapon a i. v. Francúzsko (CE:ECHR:2008:0221JUD001849703, bod 27), a z 21. decembra 2010, Primagaz v. Francúzsko (CE:ECHR:2010:1221JUD002961308, bod 23).

<sup>21</sup> Rozsudok ESLP, 21. decembra 2010, Primagaz v. Francúzsko (CE:ECHR:2010:1221JUD002961308, bod 23).

<sup>22</sup> Pozri napríklad rozsudok ESLP z 21. decembra 2010, Canal Plus a i. v. Francúzsko (CE:ECHR:2010:1221JUD002940808, ďalej len „rozsudok Canal Plus“), a rozsudok Delta Pekárny, bod 103. V prípade domových prehliadok vykonávaných vo veciach iných ako právo hospodárskej súťaže však ESLP preskúmal otázku existencie účinného prostriedku nápravy aj z hľadiska článku 13 EDLP, pozri napríklad rozsudok ESLP z 19. januára 2017, Posevini v. Bulharsko (CE:ECHR:2017:0119JUD006363814, bod 84, ďalej len „rozsudok Posevini“), v ktorom ESLP spoločne preskúmal výhradu založenú na porušení článkov 8 a 13 EDLP a konštatoval, že nie je potrebné preskúmať žalobu z hľadiska jej tretieho uplatneného žalobného dôvodu, konkrétne článku 6 ods. 1 EDLP.

<sup>23</sup> Rozsudok ESLP, 20. marca 2008, Boudaieva a i. v. Rusko (CE:ECHR:2008:0320JUD001533902, bod 190).

<sup>24</sup> Pozri rozsudok ESLP z 24. októbra 1983, Silver a i. v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:1983:1024JUD000594772, bod 113), vyhlásený v súvislosti s uplatnením článku 8 v spojení s článkom 13 EDLP; z 26. marca 1987, Leander v. Švédsko (CE:ECHR:1987:0326JUD000924881, body 77 a 84); z 15. novembra 1996, Chahal v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:1996:1115JUD002241493, bod 145); z 26. októbra 2000, Kudła v. Poľsko (CE:ECHR:2000:1026JUD003021096, bod 157); z 13. decembra 2012, De Souza Ribeiro v. Francúzsko (CE:ECHR:2012:1213JUD002268907, body 79 a 80), ako aj z 10. júla 2020, Mugemangango v. Belgicko (CE:ECHR:2020:0710JUD000031015, bod 131).

42. V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že počnúc rozsudkom z 21. februára 2008, *Ravon* a i. v. Francúzsko<sup>25</sup> (ďalej len „rozsudok *Ravon*“), ESLP rozhodol, že podniky dotknuté domovými prehliadkami musia mať možnosť dosiahnuť súdne preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o nariadení prehliadky alebo prípadne opatrení prijatých na jeho základe, a to tak po skutkovej, ako aj po právnej stránke<sup>26</sup>.

43. Ako pritom správne uvádza Komisia, v tomto rozsudku rovnako ako v ostatných rozsudkoch, na ktoré sa odvolateľky odvolávajú, ESLP najprv pripomenul, že neexistencia *a priori* preskúmania opatrenia spočívajúceho vo vykonaní inšpekcie môže byť kompenzovaná súdnym preskúmaním tohto opatrenia a jeho priebehu *ex post facto*, ktoré je účinné tak zo skutkového, ako aj z právneho hľadiska, a následne uviedol, že „ak už došlo k úkonu, ktorý sa považuje za neoprávnený, *dostupný prostriedok alebo prostriedky nápravy* musia umožniť poskytnúť dotknutej osobe primeranú nápravu“<sup>27</sup>, čím odmietol úvahu, že jedinečnosť prostriedku nápravy je nevyhnutnou podmienkou účinnosti súdnej ochrany proti takýmto opatreniam.

44. Okrem toho ESLP v tom istom rozsudku na základe kazuistického prístupu a bez zastavenia sa pri skutočnosti, že v posudzovanom vnútroštátnom právnom systéme zjavne neexistuje samostatný prostriedok nápravy proti napadnutému opatreniu, ktorý by spĺňal požiadavky stanovené v článku 6 ods. 1 EDLP alebo v článku 8 EDLP, analyzoval, či rôzne prostriedky nápravy, ktoré majú dotknuté osoby k dispozícii, im s ohľadom na nimi uplatnené výhrady poskytujú právo na účinný prostriedok nápravy a na primeranú nápravu<sup>28</sup>.

45. Tvrdenia predložené odvolateľkami podľa môjho názoru nemôžu spochybniť záver, ku ktorému som dospel v bode 41 vyššie.

46. Po prvé odvolateľky síce správne zdôraznili, že z rozsudku *Canal Plus* vyplýva, že podmienka účinnosti sa posudzuje na úrovni každého z dvoch typov preskúmania požadovaných rozsudkom *Ravon*, ktoré sú uvedené v bode 42 vyššie, a že neexistenciu jedného z nich nemožno kompenzovať zárukou druhého<sup>29</sup>, Všeobecný súd sa však v napadnutom rozsudku nedomnieval, v rozpore s tým, čo odvolateľky zrejme naznačujú, že existencia prostriedku nápravy proti rozhodnutiu o inšpekcii je sama osebe spôsobilá kompenzovať údajnú neexistenciu súdneho preskúmania priebehu inšpekcií.

47. Z bodov 90 až 98 napadnutého rozsudku totiž jasne vyplýva, že Všeobecný súd preskúmal, do akej miery jednotlivé prostriedky nápravy, ktoré majú odvolateľky k dispozícii, vrátane žaloby proti rozhodnutiu o inšpekcii, umožňujú predložiť súdu *výhrady týkajúce sa zákonnosti priebehu týchto inšpekcií*, a teda do akej miery systém napriek neexistencii jediného a jednotného prostriedku nápravy poskytuje možnosť súdneho preskúmania týchto inšpekcií, ktoré spĺňa požiadavky stanovené judikatúrou ESLP. V tomto zmysle sa prístup uplatnený Všeobecným súdom v napadnutom rozsudku zjavne líši od obranného postoja, ktorý zaujala francúzska vláda a ktorý ESLP zamietol v rozsudku *Canal Plus*<sup>30</sup>.

<sup>25</sup> CE:ECHR:2008:0221JUD001849703.

<sup>26</sup> Pozri rozsudok *Ravon*, body 28 až 35, ako aj rozsudky ESLP z 18. septembra 2008, *Kandler* a i. v. Francúzsko (CE:ECHR:2008:0918JUD001865905, bod 26); z 20. novembra 2008, *société IFB* v. Francúzsko (CE:ECHR:2008:1120JUD000205804, bod 26), a zo 16. októbra 2008, *Maschino* v. Francúzsko (CE:ECHR:2008:1016JUD001044703, bod 22).

<sup>27</sup> Pozri rozsudok *Ravon*, bod 87 a citovaná judikatúra (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

<sup>28</sup> Pozri napríklad v kontexte analýzy článku 8 EDLP rozsudky *Delta Pekárny*, body 89 až 91, a *Canal Plus*, body 37 až 43. V súvislosti s rovnakým prístupom, avšak v odlišnom kontexte (domové prehliadky a prehliadky kancelárskych priestorov fyzickej osoby), pozri rozsudok *Posevini*, body 84 až 86.

<sup>29</sup> Pozri rozsudok *Canal Plus*, bod 42.

<sup>30</sup> Pozri rozsudok *Canal Plus*, bod 34.

48. Po druhé, pokiaľ ide o bod 87 rozsudku Delta Pekárny, na ktorý sa odvolateľky tiež odvolávajú, z tvrdenia uvedeného v tomto bode, podľa ktorého účinnosť súdneho preskúmania – či už ide o preskúmanie a *posteriori* zákonnosti a nevyhnutnosti opatrenia spočívajúceho v domovej prehliadke, ako je to v spore, v ktorom bol vydaný uvedený rozsudok, alebo o preskúmanie aktov vykonávajúcich takéto opatrenie –, sa má posudzovať „za konkrétnych okolností dotknutej veci“, nemožno vyvodiť, že toto posúdenie nemožno vykonať s prihliadnutím na všetky prostriedky nápravy dostupné dotknutým podnikom.

49. Takéto tvrdenie má totiž len spresniť, že účinnosť prostriedku nápravy sa má posudzovať *in concreto*<sup>31</sup>, keďže ESLP opakovane rozhodol, že jeho úlohou nie je abstraktne preskúmať príslušné vnútroštátne právne predpisy alebo prax, ale musí sa obmedziť na riešenie otázok, ktoré vzniknú v konkrétnom prípade, ktorý je mu predložený<sup>32</sup>, a obzvlášť na zohľadnenie len tých prostriedkov nápravy, ktoré mohli mať pre sťažovateľa význam<sup>33</sup>. Bod 87 rozsudku Delta Pekárny teda hovorí skôr v prospech prístupu podobného tomu, ktorý zvolil Všeobecný súd a ktorý zohľadňuje všetky dostupné prostriedky nápravy, ako napokon uviedol samotný Všeobecný súd v bode 83 napadnutého rozsudku. Ako som už uviedol v bode 44 vyššie, ESLP v skutočnosti uplatnil takýto prístup vo všetkých veciach spomenutých odvolateľkami<sup>34</sup>.

50. Po tretie Všeobecný súd v rozpore s tvrdeniami odvolateľiek samostatne preskúmal šesť právnych prostriedkov, ktoré identifikoval, pričom spresnil tak výhrady týkajúce sa zákonnosti inšpekcií, ktoré môžu dotknuté podniky uplatniť, ako aj nápravu prípadných pochybení pri týchto inšpekciách, ktorú môžu dosiahnuť prostredníctvom každého z týchto právnych prostriedkov.

51. Je pravda, že preskúmanie Všeobecného súdu sa končí celkovým posúdením systému preskúmania priebehu inšpekcií, pozostávajúceho zo všetkých posudzovaných právnych prostriedkov, ktoré nutne nedosahuje rovnaký stupeň konkrétnosti ako v rozsudkoch ESLP. Treba však zdôrazniť, že Všeobecný súd mal v napadnutom rozsudku rozhodnúť o námietke nezákonnosti článku 20 nariadenia č. 1/2003, vznesenej podľa článku 277 ZFEÚ, čo si vyžadovalo vykonanie všeobecného posúdenia tohto systému prekračujúceho „konkrétne okolnosti dotknutej veci“.

52. V rámci prvej výhrady prvého odvolacieho dôvodu odvolateľky v druhom rade tvrdia, že v záujme zosúladenia sa s judikatúrou ESLP mal Všeobecný súd hneď na úvod vylúčiť zo svojej analýzy tri právne prostriedky, a to žalobu proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým sa rozhodlo o existencii porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, žalobu proti rozhodnutiu o inšpekcií a žalobu o mimozmluvnú zodpovednosť.

53. V tejto súvislosti treba na úvod poznamenať, že vzhľadom na prístup Všeobecného súdu – ktorý považujem za prístup v súlade s judikatúrou ESLP –, nemožno logicky vylúčiť nijaký právny prostriedok, ktorým disponujú podniky podliehajúce opatreniu spočívajúcemu vo vykonaní inšpekcie, pokiaľ im tento prostriedok umožňuje predložiť súdu Únie jednu alebo viacero výhrad týkajúcich sa nezákonnosti priebehu inšpekcií. K trom právnym prostriedkom, ktorých relevantnosť odvolateľky spochybňujú, uvádzam nasledovné pripomienky.

<sup>31</sup> Pozri v tomto zmysle rozsudok Ravon, bod 29.

<sup>32</sup> Pokiaľ ide o článok 13 EDEP, pozri rozsudky ESLP zo 16. februára 2000, Amann v. Švajčiarsko (CE:ECHR:2000:0216JUD002779895, bod 88), a z 28. januára 2003, Peck v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:2003:0128JUD004464798, bod 102).

<sup>33</sup> Pozri v tomto zmysle napríklad rozsudky Delta Pekárny, bod 89, a Posevini, bod 84.

<sup>34</sup> Pozri rozsudky Ravon, body 30 až 33, Delta Pekárny, body 89 až 91, a Canal Plus, body 38 až 43.

54. Po prvé, pokiaľ ide o žalobu proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým sa rozhodlo o existencii porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, je zaiste pravda, ako zdôrazňujú odvolateľky, že ESLP v rozsudku Canal Plus konštatoval jednak, že dostupnosť tohto prostriedku nápravy je neistá vzhľadom na predchádzajúcu požiadavku rozhodnutia vo veci samej a opravného prostriedku proti nemu, a jednak, že tento prostriedok neposkytuje primeranú nápravu, pokiaľ neexistuje istota súdneho preskúmania v primeranej lehote<sup>35</sup>.

55. Tieto konštatovania však podľa môjho názoru nestačia na vyvodenie záveru, že Všeobecný súd mal vylúčiť takýto právny prostriedok zo svojej analýzy.

56. V prvom rade je totiž potrebné uviesť, že vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Canal Plus, ESLP skúmal, do akej miery môže žaloba proti rozhodnutiu vo veci samej prijatému vnútroštátnym orgánom pre hospodársku súťaž predstavovať účinný prostriedok nápravy *ex post facto*, pokiaľ ide o zákonnosť rozhodnutia o inšpekcii a nie, tak ako v prejednávanej veci, o zákonnosť jedného alebo viacerých opatrení prijatých na základe tohto rozhodnutia. Dostupnosť okamžitého prostriedku nápravy proti opatreniu, ktorým sa rozhodlo o inšpekcii, spolu s možnosťou požiadať o jej pozastavenie, má pritom prvoradý význam, aby sa predišlo dôsledkom nezákonného zásahu do práva na nedotknuteľnosť obydlia zakotveného v článku 8 EDLP, alebo prípadne aby sa predišlo samotnému zásahu.

57. Ďalej treba poznamenať, že ESLP v prísnejšie chránenom kontexte domových prehliadok fyzických osôb<sup>36</sup> pripustil, že za určitých okolností preskúmanie opatrenia zasahujúceho do článku 8 EDLP, vykonávané *ex post facto* trestnými súdmi – a teda za podmienok neistoty a chýbajúcej bezprostrednosti porovnateľných s podmienkami, ktorými sa vyznačuje vyšetrovanie v oblasti porušenia práva hospodárskej súťaže –, poskytuje dotknutej osobe primeranú nápravu, pokiaľ súd vykoná účinné preskúmanie zákonnosti a nevyhnutnosti napadnutého opatrenia a v prípade potreby vylúči získané dôkazy z trestného konania<sup>37</sup>.

58. Vzhľadom na uvedené v každom prípade poznamenávam, že v kontexte celkovej analýzy vykonanej Všeobecným súdom právny prostriedok spočívajúci v žalobe proti konečnému rozhodnutiu – v rámci ktorého, ako sa správne uvádza v bode 90 napadnutého rozsudku, sa dotknuté podniky môžu domáhať preskúmania toho, či Komisia dodržala všetky obmedzenia, ktoré musí pri vykonávaní inšpekcie dodržať –, umožňuje týmto podnikom najmä vyhnúť sa ujme, ktorá by im vznikla v dôsledku porušenia ich základného práva na nedotknuteľnosť obydlia, keby sa Komisii umožnilo použiť v ich neprospech dôkazy nezákonne získané počas inšpekcie.

59. K vzniku takejto ujmy však môže dôjsť len v prípade a v okamihu, ak sa prijme konečné rozhodnutie konštatujúce porušenie. Okrem toho, keďže takáto ujma je vylúčená, pokiaľ sú z konania vylúčené nezákonne získané dôkazy, odvolateľkami uvádzané skutočnosti, že výhrady voči priebehu inšpekcie, ktoré môžu byť vznesené v rámci žaloby proti konečnému rozhodnutiu, nemusia v prípade vyhovievania týmto výhradám viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia, ako aj že táto žaloba neumožňuje dosiahnuť vrátenie nezákonne získaných dokumentov, sú irelevantné.

<sup>35</sup> Pozri rozsudok Canal Plus, bod 40.

<sup>36</sup> Pozri rozsudok ESLP zo 14. marca 2013, Bernh Larsen Holding As a i. v. Nórsko (CE:ECHR:2013:0314JUD002411708, bod 104). Pozri tiež rozsudok z 18. júna 2015, Deutsche Bahn a i./Komisia (ďalej len „rozsudok Súdného dvora Deutsche Bahn“, C-583/13 P, EU:C:2015:404, bod 20).

<sup>37</sup> Pozri rozsudky ESLP z 10. apríla 2007, Panarisi v. Taliansko (CE:ECHR:2007:0410JUD004679499, body 76 a 77); z 2. decembra 2010, Uzun v. Nemecko (CE:ECHR:2010:0902JUD003562305, body 71 a 72), ako aj z 30. mája 2017, Trabajo Rueda v. Španielsko (CE:ECHR:2017:0530JUD003260012 bod 37).

60. Po druhé, pokiaľ ide o žalobu proti rozhodnutiu o inšpekcii, podotýkam, že Všeobecný súd zohľadňuje tento právny prostriedok len v rozsahu, v akom umožňuje v prípade konštatovania nezákonnosti vyhlásiť všetky opatrenia prijaté na vykonanie tohto rozhodnutia za neplatné. Hoci je pravda, že v rámci takejto žaloby nie je prípustné vznášať námietky priamo proti priebehu inšpekcií, nič to nemení na skutočnosti, že táto žaloba nepriamo umožňuje overiť zákonnosť týchto inšpekcií prostredníctvom preskúmania zákonnosti aktu, na základe ktorého sú tieto inšpekcie vykonávané. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho posúdenia, keď v rámci svojej celkovej analýzy právnych prostriedkov, ktoré majú podniky k dispozícii na účely napadnutia zákonnosti priebehu inšpekcií, zohľadnil aj žalobu proti samotnému rozhodnutiu o inšpekcii.

61. Po tretie, pokiaľ ide o žalobu o mimozmluvnú zodpovednosť, odvolateľky na podporu svojej argumentácie proti zohľadneniu tohto prostriedku nápravy odkazujú na bod 33 rozsudku Ravon, v ktorom ESLP vylúčil, že taký prostriedok nápravy, ktorý „umožňuje skôr dosiahnutie náhrady škody v prípade škôd spôsobených pri domovej prehliadke než preskúmania zákonnosti rozhodnutia o nariadení prehliadky a opatrení prijatých na jeho základe“, by mohol predstavovať „účinné súdne preskúmanie“, aké vyžaduje jeho judikatúra. V tejto súvislosti stačí uviesť, že z uvedeného bodu síce vyplýva, že v prípade domových prehliadok nemôže žaloba, ktorej cieľom je len zabezpečenie náhrady škody, sama osebe spĺňať požiadavky článku 6 ods. 1 EDLP<sup>38</sup> alebo článku 8 tohto dohovoru, neznamená to však, že takáto žaloba nemôže byť súčasťou opravných prostriedkov, ktoré majú dotknuté podniky k dispozícii, a poskytovať im primeranú nápravu, a to najmä za predpokladu, že už došlo k vykonaniu inšpekcie, ktorá sa považuje za nezákonnú. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v rámci svojej celkovej analýzy zohľadnil aj možnosť, ktorú majú podniky domnievajúce sa, že im bola nezákonnými postupmi Komisie pri inšpekcii spôsobená ujma, ktorá môže viesť k vzniku zodpovednosti Únie, podať proti nej žalobu o mimozmluvnú zodpovednosť.

62. V rámci svojej prvej výhrady odvolateľky v treťom rade tvrdia, že všetky ostatné prostriedky nápravy spomenuté Všeobecným súdom sú len „čiastkové“ a neumožňujú z právneho a skutkového hľadiska overiť, či všetky podmienky priebehu inšpekcie boli v súlade s článkom 8 EDLP. Odvolateľky poukazujú najmä na neexistenciu prostriedku nápravy v súlade s EDLP, ktorý by umožňoval napadnúť neprimeranú dĺžku trvania inšpekcie.

63. V tejto súvislosti stačí uviesť, že podľa judikatúry ESLP pripomenutej vyššie je na splnenie požiadaviek článku 6 ods. 1 EDLP potrebné, aby podniky dotknuté domovou prehliadkou mali možnosť dosiahnuť preskúmanie obsahu svojich výhrad a poskytnutie primeranej nápravy. Naproti tomu sa nevyžaduje, aby všetky výhrady, ktoré môžu byť vznesené proti opatreniam, ktoré orgán verejnej moci prijal na základe rozhodnutia o nariadení inšpekcie a ktoré údaje zasahujú do práva zaručeného týmto článkom, boli vznesené v rámci jedného a toho istého prostriedku nápravy.

64. Pokiaľ ide o údajnú neexistenciu účinného a istého prostriedku nápravy, ktorý by umožňoval uplatniť výhradu založenú na neprimeranej dĺžke trvania inšpekcie a dosiahnuť primeranú nápravu, uvádzam, že takúto výhradu možno vzniesť tak v rámci žaloby proti konečnému rozhodnutiu, ako aj v rámci žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť. V prvom prípade môže táto výhrada, ak sa jej vyhovie, viesť k nepoužiteľnosti dokumentov zadržaných Komisiou po uplynutí

<sup>38</sup> Pripomínam, že ESLP v rozsudku Ravon analyzoval výhradu vznesenú sťažovateľkami vo veci, v ktorej bol vyhlásený tento rozsudok, výlučne z hľadiska článku 6 ods. 1 ESLP.

lehoty, ktorá sa považuje za primeranú<sup>39</sup>; v druhom prípade môže táto výhrada viesť k priznaniu náhrady škody. V súvislosti s priznaním náhrady škody zdôrazňujem, že pokiaľ ide o výhradu založenú na porušení práva na prejednanie veci v primeranej lehote v zmysle článku 6 ods. 1 EDLP, z judikatúry ESLP vyplýva, že v zásade existuje možnosť zvoliť si medzi „preventívnym alebo zrýchleným“ prostriedkom nápravy, ktorý môže skrátiť dĺžku konania, aby sa zabránilo tomu, že sa toto konanie stane neprimeraným, a prostriedkom nápravy zameraným na „náhradu škody, kompenzáciu, odškodnenie alebo peňažnú náhradu“, ktorý umožňuje získať a *posteriori* náhradu za už vzniknuté prietahy bez ohľadu na to, či konanie ešte prebieha alebo už bolo ukončené<sup>40</sup>.

65. V súvislosti s prvou výhradou prvého odvolacieho dôvodu, ktorá smeruje k spochybneniu celkového posúdenia vykonaného Všeobecným súdom, odvolateľky vo štvrtom rade tvrdia, že oba prostriedky nápravy uvedené v bodoch 94 a 96 napadnutého rozsudku, teda návrh na nariadenie predbežného opatrenia spočívajúceho v pozastavení inšpekcie a žaloba *ex post* na ochranu súkromných údajov vedúcich predstaviteľov a zamestnancov podniku podliehajúceho inšpekcii, neboli doposiaľ využité a ich dostupnosť je ešte potrebné preukázať. Za týchto okolností tieto prostriedky nápravy nemôžu spĺňať podmienku účinnosti.

66. V tejto súvislosti síce odvolateľky správne poukazujú na to, že predovšetkým z rozsudku Mac Farlane v. Írsko<sup>41</sup> vyplýva, že prostriedok nápravy, ktorého dostupnosť je potrebné preukázať a ktorého reálna využiteľnosť je značne neistá, nemožno kvalifikovať ako „účinný“ v zmysle článku 13 EDLP, ja však poznamenávam, že ESLP bez váhania vyhlásil za účinný podľa tohto ustanovenia prostriedok nápravy aj predtým, ako bolo možné preukázať prax vnútroštátnych súdov<sup>42</sup>, takže v rozpore s tým, čo zrejme tvrdia odvolateľky, neexistencia ustálenej súdnej praxe nemusí byť rozhodujúca<sup>43</sup>.

67. V prejednávanej veci je potrebné uviesť, že judikatúra vyplývajúca z rozsudku Akzo, ktorá uznáva prípustnosť žaloby proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa výslovne alebo implicitne zamietá žiadosť o ochranu dokumentov z dôvodu dôvernosti komunikácie medzi advokátmi a klientmi podaná v priebehu inšpekcie, predstavuje len uplatnenie ustálenej judikatúry pripomenutej v bodoch 33 až 35 napadnutého rozsudku na konkrétny prípad, pričom podľa tejto judikatúry sú aktmi, ktoré možno napadnúť žalobou o neplatnosť v zmysle článku 263 ZFEÚ, opatrenia, ktoré majú záväzné právne účinky spôsobilé dotknúť sa záujmov žalobcu tým, že výrazne menia jeho právne postavenie<sup>44</sup>.

68. Každý akt Komisie, ktorý je prijatý v priebehu inšpekcie a zodpovedá tejto definícii, pritom v zásade predstavuje akt napadnuteľný žalobou o neplatnosť v zmysle článku 263 ZFEÚ. V tejto súvislosti zastávam názor, že za rovnakých podmienok, ako sú podmienky stanovené v rozsudku Akzo, by právo podať žalobu proti rozhodnutiu, ktorým Komisia výslovne alebo implicitne zamietá námietku vznesenú kontrolovaným podnikom proti zadržaniu určitých dokumentov, malo byť uznané nielen vtedy, keď je táto námietka založená na dôvode, že predmetné dokumenty sú chránené tajomstvom korešpondencie medzi advokátom a klientom, ako to bolo vo

<sup>39</sup> Pokiaľ ide o tvrdenie odvolateľiek, že uvedená výhrada môže len výnimočne viesť k zrušeniu konečného rozhodnutia, odkazujem na svoje vyjadrenie uvedené v bode 59 vyššie.

<sup>40</sup> Pozri najmä rozsudok ESLP z 8. júna 2006, Sürmeli v. Nemecko (CE:ECHR:2006:0608JUD007552901, bod 99 a citovaná judikatúra).

<sup>41</sup> Pozri rozsudok ESLP z 10. septembra 2010, Mac Farlane v. Írsko (CE:ECHR:2010:0910JUD003133306, body 115 až 122).

<sup>42</sup> Pozri v rámci posúdenia prípustnosti návrhu na základe článku 35 ods. 1 EDLP rozsudky ESLP zo 4. júla 2002, Slaviček v. Chorvátsko (CE:ECHR:2002:0704DEC002086202), a z 5. septembra 2002, Nogolica v. Chorvátsko (CE:ECHR:2002:0905DEC00778401).

<sup>43</sup> Pozri rozsudok ESLP z 1. marca 2005, Charzyński v. Poľsko (CE:ECHR:2005:0301DEC001521203, bod 41). Pozri tiež ESLP, Príručka k článku 13 EDLP, dostupná na internetovej adrese: [https://www.echr.coe.int/Documents/Guide\\_Art\\_13\\_FRA.pdf](https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_13_FRA.pdf).

<sup>44</sup> Pozri rozsudok Akzo, body 45 až 53 a 56.

veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Akzo, alebo keď ide o dokumenty chránené z titulu ochrany súkromia zamestnancov tohto podniku<sup>45</sup>, čo je prípad, ktorý Všeobecný súd pripustil v bode 37 napadnutého rozsudku, ale tiež vtedy, keď sa tvrdí, že tieto dokumenty nespádajú do rámca predmetu inšpekcie, alebo že trvanie inšpekcie prekročilo dobu, ktorá sa považuje za primeranú.

69. Všeobecný súd teda v bode 94 napadnutého rozsudku správne konštatoval, že podniky podliehajúce inšpekcii majú celkom iste možnosť podať za rovnakých podmienok, aké boli uvedené v rozsudku Akzo, žalobu proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o ochranu jeho zamestnancov z dôvodu ich súkromného života.

70. Rovnako poukazujem na to, že podľa článkov 278 a 279 ZFEÚ v skrátenom konaní upravenom v článku 39 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ako je vymedzené v príslušných ustanoveniach rokovacích poriadkov Súdneho dvora a Všeobecného súdu, predseda Súdneho dvora a predseda Všeobecného súdu môžu tak nariadiť odklad výkonu napadnutého aktu, ak sa domnievajú, že si to okolnosti vyžadujú, ako aj nariadiť potrebné predbežné opatrenia vo veciach prejednávaných Súdnyim dvorom alebo Všeobecným súdom. Všeobecný súd sa teda nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že možnosť dosiahnuť na základe článku 157 ods. 2 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu vydanie predbežného opatrenia nariaďujúceho pozastavenie inšpekcie, uvedená v bode 96 napadnutého rozsudku, je skutočne reálna.

71. Zo všetkých uvedených dôvodov sa domnievam, že prvá výhrada prvého odvolacieho dôvodu je nedôvodná.

#### *b) O druhej výhrade*

72. V druhej výhrade odvolateľky v podstate vytýkajú Všeobecnému súdu, že bremeno vytvorenia podmienok umožňujúcich uplatnenie jednotlivých vymenovaných prostriedkov nápravy presunul na osoby podliehajúce súdnej právomoci.

73. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že právo na prístup k súdu zakotvené v článku 6 ods. 1 EDLP a v článku 47 Charty nie je absolútnym právom a vzťahujú sa naň implicitne prijaté obmedzenia, ktoré sa týkajú najmä podmienok prípustnosti žaloby. Tieto obmedzenia však nemôžu obmedziť prístup osoby podliehajúcej súdnej právomoci takým spôsobom alebo do takej miery, aby jej právo na prístup k súdu bolo dotknuté v samotnej jeho podstate. Obmedzenia musia sledovať legitímny cieľ a musí existovať rozumný vzťah proporcionality medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom<sup>46</sup>. Treba tiež uviesť, že podľa ustálenej judikatúry cieľom článku 47 Charty nie je zmena systému súdneho preskúmania upraveného v Zmluvách, a najmä pravidiel o prípustnosti žaloby podanej priamo na súd Únie<sup>47</sup>.

74. Pokiaľ ide v prvom rade o možnosť napadnúť explicitné alebo implicitné zamietavé rozhodnutie Komisie v priebehu inšpekcie v prípade sporu vo veci oprávnenia inšpektorov zadržať určité dokumenty, uvádzam, že v rozsudku Akzo sa kontrolovaným podnikom ukladá len

<sup>45</sup> Pokiaľ ide o vylúčenie dokumentov, ktoré nemajú profesijnú povahu, teda dokumentov, ktoré sa netýkajú činnosti podniku na trhu, z rozsahu vyšetrovania, pozri rozsudky z 18. mája 1982, AM & S Europe/Komisía (155/79, EU:C:1982:157, bod 16), a z 22. októbra 2002, Roquette Frères (C-94/00, ďalej len „rozsudok Roquette Frères“, EU:C:2002:603, bod 45).

<sup>46</sup> Pozri v tomto zmysle uznesenie zo 16. novembra 2010, Internationale Fruchthimport Gesellschaft Weichert/Komisía (C-73/10 P, EU:C:2010:684, bod 53); pozri tiež rozsudok ESLP z 28. októbra 1998, Pérez de Rada Cavanilles v. Španielsko (CE:ECHR:1998:1028JUD002809095, bod 44).

<sup>47</sup> Rozsudok z 30. apríla 2020, Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych/Komisía (C-560/18 P, EU:C:2020:330, bod 62).

povinnosť vyjadriť svoju námietku proti získaniu predmetných dokumentov a odôvodniť ju<sup>48</sup>. Vzhľadom na to, že takáto námietka predstavuje jedinou možnosť, ako tieto podniky môžu bezprostredne chrániť svoje záujmy a zabrániť vzniku ujmy vyplývajúcej z neoprávneného prístupu Komisie k dokumentom, ktoré sú predmetom námietky, podľa môjho názoru nemožno platne tvrdiť, že jej uplatnenie predstavuje pre uvedené podniky nadmernú záťaž, ktorá im *de facto* bráni vo výkone práva na účinný prostriedok nápravy.

75. Okrem toho z bodu 49 rozsudku Akzo jasne vyplýva, že v rozpore s tvrdením odvolateliek Všeobecný súd uznal existenciu napadnuteľného aktu nielen vtedy, keď Komisia súhlasí s vložením sporných dokumentov do zapečatenej obálky a následne zamietne námietku vznesenú kontrolovaným podnikom, ale aj vtedy, keď rozhodne o ich zadržaní. Odvolateľky preto nie sú podľa môjho názoru oprávnené tvrdiť, že prostriedky nápravy založené na judikatúre Akzo vyžadujú splnenie „množstva predpokladov, ktoré sú výlučne v rukách Komisie“.

76. Rovnako tak podľa môjho názoru nemôže obstať tvrdenie odvolateliek, že prostriedok nápravy spočívajúci v nariadení predbežného opatrenia, uvedený v bode 96 napadnutého rozsudku, je pre dotknuté podniky len ťažko dostupný, lebo keby ho uplatnili, dištancovali by sa od prebiehajúcej inšpekcie. Nemôžem sa totiž stotožniť s tým, že by samotné podanie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia na Všeobecný súd, ktorý umožňuje okamžite napadnúť zákonnosť prebiehajúcich inšpekcií, mohlo pre dotknutý podnik predstavovať nadmernú záťaž, obzvlášť vzhľadom na to, že takýto prostriedok ponúka možnosť dosiahnuť odklad výkonu namietaných inšpekcií.

77. Napokon nemôžem súhlasiť ani s tvrdením odvolateliek, podľa ktorého prostriedok nápravy spočívajúci v žalobe proti rozhodnutiu o marení inšpekcie nemôže predstavovať účinný prostriedok nápravy, lebo by nútil kontrolovaný podnik porušiť svoju povinnosť spolupráce s Komisiou do tej miery, aby mu bola uložená sankcia.

78. Odvolateľky sa na podporu tohto tvrdenia odvolávajú na ustálenú judikatúru Súdneho dvora, nedávno potvrdenú v rozsudku zo 6. októbra 2020, *État luxembourgeois* (Právo na opravný prostriedok proti žiadosti o informácie v oblasti daní)<sup>49</sup>, podľa ktorej rešpektovanie podstaty práva na účinný prostriedok nápravy zakotveného v článku 47 Charty, ktoré zahŕňa právo na prístup k súdu, bráni tomu, aby osoba, ktorá je nositeľom tohto práva, bola na uplatnenie možnosti obrátiť na súd nútená porušiť právnu normu alebo povinnosť a vystaviť sa sankcii spojenej s týmto porušením.

79. V tejto súvislosti po prvé uvádzam, že žaloba proti rozhodnutiu Komisie prijatému na základe článku 23 nariadenia č. 1/2003 v prípade marenia inšpekcie nie je jediným prostriedkom, ktorý majú kontrolované podniky k dispozícii, aby mohli napadnúť zákonnosť priebehu inšpekcií. Z tohto hľadiska situácia týchto podnikov nie je porovnateľná so situáciou spoločností, ktoré podali žaloby vo veci samej, ktoré viedli k podaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania, na základe ktorého bol vydaný rozsudok *État luxembourgeois*, keďže uvedené podniky nie sú zbavené svojho práva na prístup k súdu, ibaže by porušili právnu normu alebo právnu povinnosť a vystavili sa tým sankcii za toto porušenie. V uvedených veciach sa v rozhodnutí, ktorým sa týmto spoločnostiam nariadilo poskytnúť požadované informácie, konkrétne uvádzalo, že proti nemu

<sup>48</sup> Pozri najmä rozsudok Akzo, body 80 a 82, ako aj rozsudok AM & S. Všeobecný súd v bodoch 44 a 45 napadnutého rozsudku vytkol odvolateľkám práve to, že tak neurobili za podmienok stanovených v rozsudku Akzo. Tieto body v každom prípade nie sú predmetom tohto odvolania.

<sup>49</sup> C-245/19 a C-246/19, ďalej len „rozsudok *État luxembourgeois*“, EU:C:2020:795, bod 66.



nie je prípustný opravný prostriedok<sup>50</sup>. Podniky, ktorých sa rozhodnutie o inšpekcii týka, však môžu napadnúť na Všeobecnom súde tak zákonnosť, ako aj nevyhnutnosť tohto rozhodnutia bez toho, aby boli nútené vystaviť sa akejkoľvek sankcii. Môžu tiež využiť rôzne prostriedky nápravy vymenované Všeobecným súdom, aby sa domáhali preskúmania zákonnosti inšpekcii alebo požiadali o náhradu prípadnej ujmy vzniknutej v súvislosti s priebehom týchto inšpekcii.

80. Po druhé, ako som už mal príležitosť uviesť v bode 53 vyššie, ak sa uplatní podľa môjho názoru správny prístup, ktorý použil Všeobecný súd v napadnutom rozsudku a ktorý spočíva v celkovej analýze všetkých prostriedkov nápravy, ktoré ponúka systém zavedený v rámci Únie, nemožno a *priori* vylúčiť nijaký prostriedok nápravy, a to aj keď ho možno uplatniť len v osobitných situáciách a za určitých okolností. V tejto súvislosti navyše poukazujem na to, že v rozsudku Delta Pekárny samotný ESLP – ktorý, ako som už tiež uviedol, postupoval podobne ako Všeobecný súd v napadnutom rozsudku –, zo svojej analýzy a *priori* nevyklúčil relevantnosť prostriedku nápravy proti rozhodnutiu, ktorým orgán hospodárskej súťaže sankcionoval sťažujúci sa podnik za marenie inšpekcie, ale posúdil, či tento podnik mal v rámci takéhoto prostriedku nápravy možnosť napadnúť zákonnosť a nevyhnutnosť rozhodnutia o inšpekcii<sup>51</sup>.

81. Po tretie treba uviesť, že prijatie rozhodnutia o marení inšpekcie je len jedným z možných výsledkov uplatnenia práva brániť sa inšpekcii, ktoré sa kontrolovaným podnikom priznáva podľa článku 20 ods. 6 nariadenia č. 1/2003<sup>52</sup>. Svedčí o tom, že priebeh inšpekcie sa ocitol v takpovediac „patologickej“ fáze. Komisia môže uplatniť mechanizmus sankcií upravený v článku 23 nariadenia č. 1/2003 iba v prípade evidentnej obštrukcie alebo zneužitia práva brániť sa inšpekcii a nie ako hrozbu s cieľom získať súhlasy od podnikov, ktoré by prekračovali striktné hranice ich povinnosti spolupráce<sup>53</sup>.

82. Mimo týchto hraničných prípadov majú dotknuté podniky počas celého konania inšpekcie právo brániť svoje záujmy a vznášať námietky proti postupom inšpekcie, ktoré podľa nich prekračujú hranice, ktoré musí Komisia dodržiavať<sup>54</sup>. Ako som už uviedol, uplatnením tohto práva môžu tieto podniky požiadať Komisiu a získať od nej implicitné alebo explicitné stanovisko k opodstatnenosti dôvodov takejto námietky, ktoré budú môcť napadnúť na Všeobecnom súde za podmienok stanovených článkom 263 ZFEÚ, a to pri súčasnom dodržaní ich povinnosti spolupráce.

83. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa domnievam, že aj druhá výhrada prvého odvolacieho dôvodu je nedôvodná.

#### *c) Záver k prvému odvolaciemu dôvodu*

84. Na základe všetkých dôvodov, ktoré som uviedol, navrhujem, aby Súdny dvor prvý odvolací dôvod zamietol.

<sup>50</sup> Pozri rozsudok *État luxembourgeois*, body 27 a 37.

<sup>51</sup> Odvolateľky sa teda nemôžu odvolávať na rozsudok ESLP z 29. júla 1998, *Guérin v. Francúzsko* (CE:ECHR:1998:0729JUD002520194, bod 43).

<sup>52</sup> Pokiaľ ide o potvrdenie takéhoto práva brániť sa inšpekcii, pozri rozsudok zo 6. septembra 2013, *Deutsche Bahn a i./Komisia* (T-289/11, T-290/11 a T-521/11, ďalej len „rozsudok Všeobecného súdu Deutsche Bahn“, EU:T:2013:404, bod 87).

<sup>53</sup> Pozri rozsudok Všeobecného súdu *Deutsche Bahn*, bod 90.

<sup>54</sup> Takéto právo brániť sa inšpekcii má mimoriadny význam v rámci systému záruk, ktorý umožňuje udržiavať výkon právomocí inšpekcie Komisiou v medziach zlučiteľných s rešpektovaním základných práv uznaných v článku 7 Charty a v článku 8 EDLP.

## **B. O druhom odvolacom dôvode**

85. Druhým odvolacím dôvodom odvolateľky vytýkajú Všeobecnému súdu, že porušil články 6 a 8 EDLP, článok 296 ZFEÚ a článok 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 tým, že nezohľadnil povinnosť odôvodnenia, ktorú má Komisia pri prijímaní rozhodnutia o inšpekcii, ako aj povinnosť tejto inštitúcie v čo najväčšej miere obmedziť rozsah prešetrovania, ktoré má vykonať. Tento odvolací dôvod sa týka najmä bodov 121 až 147 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd zamietol štvrtý žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia, ako aj bodov 158 až 165 tohto rozsudku.

### *1. Zhrnutie tvrdení účastníkov konania*

86. Po prvé odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd upustil od akéhokoľvek preskúmania presnosti odôvodnenia napadnutých rozhodnutí, keďže sa uspokojil s identifikáciou trhov dodávok a so zmienkou o možnom postupe výmeny informácií medzi distribútormi a/alebo ich alianciami, ktoré potenciálne zahŕňali všetky cenové aspekty rokovaní s dodávateľmi, pričom v nadväznosti na odpoveď Komisie na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania nariadené Všeobecným súdom došlo k výraznému obmedzeniu pôvodných domnienok.

87. Po druhé odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd mal konštatovať, že sporné rozhodnutia poskytli Komisii neobmedzený priestor na kontrolu, keďže ju oprávnil na uskutočnenie ozajstnej „fishing expedition“ („prieskumnej výpravy“), ktorá jej umožnila zaistiť akýkoľvek dokument týkajúci sa ich dodávok v Európe a ich predaja vo Francúzsku.

88. Po tretie odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd účinným spôsobom nepreskúmal, či rozsah vymedzený v článku 1 písm. a) sporných rozhodnutí je primeraný predmetným nepriamym dôkazom.

89. Napokon odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 161 napadnutého rozsudku uviedol, že v rozhodnutí o inšpekcii nemusel byť stanovený dátum ukončenia inšpekcie, či už na základe povinnosti odôvodnenia, alebo na základe zásady proporcionality.

90. Komisia nesúhlasí so všetkými výhradami, ktoré odvolateľky uplatňujú v rámci druhého odvolacieho dôvodu.

### *2. Analýza*

91. Je potrebné pripomenúť, že článok 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 ukladá Komisii povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje inšpekcia, s vymedzením predmetu a účelu inšpekcie.

92. Ako spresnil Súdny dvor, táto povinnosť odôvodnenia predstavuje podstatnú náležitosť nielen na to, aby sa preukázala dôvodnosť zamýšľaného zásahu v dotknutých podnikoch, ale aj na to, aby sa umožnilo týmto podnikom pochopiť rozsah ich povinnosti spolupracovať, pričom sa však v plnej miere zachová ich právo na obranu<sup>55</sup>. Z uvedeného vyplýva, že rozsah povinnosti odôvodniť rozhodnutia, ktorými sa nariaďuje prešetrovanie, nemôže byť obmedzený úvahami

<sup>55</sup> Pozri rozsudok Súdneho dvora Deutsche Bahn, bod 56 a citovanú judikatúru.

týkajúcimi sa účinnosti vyšetrovania<sup>56</sup>. Okrem toho, keďže možno vyhľadávať len tie dokumenty, ktoré sa týkajú predmetu inšpekcie, dôsledkom odôvodnenia rozhodnutia o inšpekcii je tiež obmedzenie rozsahu právomocí priznaných zamestnancom Komisie<sup>57</sup>.

93. Komisia musí na účely splnenia tejto povinnosti odôvodnenia jasne uviesť domnienky, ktoré má v úmysle prešetriť<sup>58</sup>, teda čo sa inšpekciou hľadá a skutočnosti, ktorých sa má inšpekcia týkať<sup>59</sup>.

94. Nie je však naopak povinná oznámiť adresátovi rozhodnutia o inšpekcii všetky informácie týkajúce sa predpokladaných porušení, ktoré má k dispozícii, ani dôkladne právne kvalifikovať tieto porušenia<sup>60</sup>. Nie je ani nevyhnutné, aby rozhodnutie o inšpekcii uvádzalo presné ohraničenie dotknutého trhu ani presnú právnu kvalifikáciu predpokladaných porušení alebo určenie obdobia, počas ktorého k týmto porušeniam došlo, pod podmienkou, že toto rozhodnutie o inšpekcii obsahuje podstatné náležitosti uvedené v bode 93 vyššie<sup>61</sup>.

95. Vzhľadom na skutočnosť, že inšpekcie sa vykonávajú na začiatku vyšetrovania, Komisia ešte nemá k dispozícii presné informácie na to, aby vydala špecifické právne stanovisko, a musí najprv preveriť dôvodnosť týchto podozrení, ako aj rozsah skutočností, ktoré nastali, keďže cieľom inšpekcie je práve zhromaždenie dôkazov týkajúcich sa porušenia, o existencii ktorého má podozrenie<sup>62</sup>.

96. V prejednávanej veci, pokiaľ ide o prvú výhradu vznesenú odvolateľkami v rámci druhého odvolacieho dôvodu, ktorá je založená na nedostatočnom preskúmaní odôvodnenia sporných rozhodnutí, uvádzam, že článok 1 písm. a) týchto rozhodnutí obsahoval tak jasné označenie údajného porušenia, ktorého sa inšpekcia týkala, a to „výmena informácií“ týkajúcich sa „cien“ a „zliav“, ako aj vymedzenie trhov, na ktorých malo k tomuto porušeniu dochádzať. Pokiaľ ide po prvé o trhy s výrobkami, v tomto ustanovení sa uvádzal v súvislosti so zľavami trh „s dodávkami tovarov bežnej spotreby v odvetviach potravinárskych výrobkov, hygienických výrobkov a čistiacich výrobkov“ a v súvislosti s cenami trh „predaja služieb výrobcem značkových výrobkov v odvetviach potravinárskych výrobkov, hygienických výrobkov a čistiacich výrobkov“. Pokiaľ ide po druhé o vymedzenie geografického trhu, tento bol označený ako trh zahŕňajúci územie „viacerých členských štátov, najmä [územie] Francúzska“. Uvedené ustanovenie napokon obsahovalo aj podrobnosti o ďalších podnikoch zapojených do údajného porušenia.

97. Vzhľadom na skutočnosti obsiahnuté v článku 1 písm. a) sporných rozhodnutí, uvedené v predchádzajúcom bode, a s prihliadnutím na vyššie uvedenú judikatúru sa domnievam, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 130 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že Komisia si splnila povinnosť presne uviesť domnienky, ktoré má v úmysle overiť.

<sup>56</sup> Pozri rozsudok zo 17. októbra 1989, Dow Benelux/Komisia (85/87, EU:C:1989:379, bod 8 a citovaná judikatúra).

<sup>57</sup> Pozri rozsudok Súdneho dvora Deutsche Bahn, bod 60.

<sup>58</sup> Pozri rozsudok zo 17. októbra 1989, Dow Benelux/Komisia (85/87, EU:C:1989:379, bod 9).

<sup>59</sup> Pozri rozsudok z 25. júna 2014, Nexans a Nexans France/Komisia (C-37/13 P, EU:C:2014:2030, bod 36 a citovaná judikatúra).

<sup>60</sup> Pozri rozsudok z 25. júna 2014, Nexans a Nexans France/Komisia (C-37/13 P, EU:C:2014:2030, bod 35 a citovaná judikatúra).

<sup>61</sup> Pozri rozsudok z 25. júna 2014, Nexans a Nexans France/Komisia (C-37/13 P, EU:C:2014:2030, bod 36 a citovaná judikatúra).

<sup>62</sup> Pozri rozsudok z 25. júna 2014, Nexans a Nexans France/Komisia (C-37/13 P, EU:C:2014:2030, bod 37 a citovaná judikatúra).

98. Pokiaľ ide o tvrdenia, ktoré odvolateľky vyvodzujú z upresnení, ktoré Komisia poskytla v súvislosti s povahou sporných obmedzení v odpovedi na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania nariadené Všeobecným súdom<sup>63</sup>, treba uviesť, že informácie, na ktoré sa odvolateľky odvolávajú, sú obsiahnuté vo výňatkoch z nedôvernej verzie nepriamych dôkazov, ktoré viedli Komisiu k podozreniu o koluzívnych postupoch týkajúcich sa zliav a cien, ktorých predloženie si Všeobecný súd vyžiadal, aby overil, či tieto nepriame dôkazy sú dostatočne závažné na to, aby odôvodnili prijatie napadnutých rozhodnutí v súvislosti s uvedenými postupmi<sup>64</sup>.

99. Treba pritom pripomenúť, že podľa judikatúry uvedenej v bode 94 vyššie Komisia nie je na účely splnenia tejto povinnosti povinná oznámiť adresátovi rozhodnutia o inšpekcii všetky informácie týkajúce sa predpokladaných porušení, ktoré má k dispozícii, ani dôkladne právne kvalifikovať tieto porušenia.

100. Z toho vyplýva, že odvolateľky nemôžu zo skutočnosti, že údajné porušenia týkajúce sa zliav a cien sú podrobnejšie opísané vo výňatkoch z nedôvernej verzie nepriamych dôkazov, ktorými Komisia disponovala a ktoré predložila Všeobecnému súdu, vyvodiť, že Všeobecný súd „upustil od akéhokoľvek preskúmania presnosti odôvodnenia rozhodnutí o inšpekcii“<sup>65</sup>.

101. Pokiaľ ide o tvrdenie odvolateľiek, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia a skreslil význam vyššie uvedenej judikatúry, keď v bodoch 250 a 254 napadnutého rozsudku rozhodol, že geografický rozsah postupov a úlohu odvolateľiek v predpokladanom porušení možno platne odvodiť z jednoduchkej zmienky, uvedenej v odôvodnení rozhodnutí o inšpekcii, o existencii aliancie, ktorej bola Intermarché členom, stačí uviesť, že tieto body sa nachádzajú v časti odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej Všeobecný súd preskúmava otázku dostatočne závažnej povahy nepriamych dôkazov, ktoré mala Komisia k dispozícii.

102. Preto, ako táto inštitúcia správne poznamenala vo svojich písomných pripomienkach, toto tvrdenie je založené na zámene medzi preskúmaním dodržania podstatnej formálnej náležitosti, ktorou je povinnosť odôvodnenia napadnutého aktu, a preskúmaním dôvodnosti tohto odôvodnenia, ktoré zahŕňa vecné preskúmanie zákonnosti uvedeného aktu<sup>66</sup>.

103. Na rovnakej zámene je založená tak tretia výhrada – ktorú navyše odvolateľky uvádzajú bez bližšieho spresnenia –, vychádzajúca z neexistencie účinného preskúmania otázky, či rozsah vymedzený v článku 1 písm. a) sporných rozhodnutí je primeraný nepriamym dôkazom, ktorými Komisia disponovala, ako aj druhá výhrada toho istého odvolacieho dôvodu, vychádzajúca z tvrdenia, že Všeobecný súd neuznal, že rozhodnutia o inšpekcii mali neobmedzený rozsah, čím oprávňovali na uskutočnenie ozajstnej „výpravnej expedície“.

<sup>63</sup> Ide o opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, ktoré Všeobecný súd nariadil 3. decembra 2018, ako aj 13. mája a 25. septembra 2019, uvedené v bode 176 napadnutého rozsudku.

<sup>64</sup> Pozri bod 176 napadnutého rozsudku. Z bodu 130 napadnutého rozsudku naproti tomu vyplýva, že Všeobecný súd nepovažoval za potrebné nariadiť opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, o ktoré žiadali odvolateľky s cieľom, aby Komisia spresnila domnienky, z ktorých sporné rozhodnutia vychádzali, pričom sa domnieval, že tieto domnienky boli opísané dostatočne podrobne na to, aby bola splnená povinnosť odôvodnenia prislúchajúca Komisii.

<sup>65</sup> Okrem toho poukazujem na to, že z vysvetlení Komisie poskytnutých v odpovedi na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania z 5. júna 2019 vyplýva, že v štádiu prijímania sporných rozhodnutí táto inštitúcia váhala, či sa má predmet údajnej výmeny informácií správne kvalifikovať ako „zľavy na trhoch s dodávkami“ alebo „ceny predaja služieb výrobcom“, čo by mohlo byť dôvodom, prečo v týchto rozhodnutiach použila obsiahnejšiu formuláciu pri vymedzení domnienok, ktoré sa majú prešetriť.

<sup>66</sup> Pozri okrem iného rozsudok z 2. septembra 2021, EPSU/Komisija (C-928/19 P, EU:C:2021:656, bod 108).

104. Pokiaľ ide konkrétne o túto poslednú výhradu, po prvé poznamenávam, že Všeobecný súd už v bode 124 napadnutého rozsudku správne uviedol, že otázka položená odvolateľkami, či Komisia uskutočnila takúto „výpravu“ – ktorá je podľa nariadenia č. 1/2003 neprípustná<sup>67</sup> –, závisí od dostatočnosti nepriamych dôkazov, ktoré mala Komisia k dispozícii v čase prijatia sporných rozhodnutí, a teda sa má preskúmať v rámci žalobného dôvodu založeného na porušení práva kontrolovaných podnikov na nedotknuteľnosť obydľia a nie v rámci žalobného dôvodu založeného na nedostatočnom odôvodnení týchto rozhodnutí.

105. Po druhé poznamenávam, že odvolateľky sa na podporu tejto výhrady odvolávajú na rozsah pôsobnosti sporných rozhodnutí, ako vyplýva nielen z ich článku 1 písm. a), ale aj z ich článku 1 písm. b), v ktorých sa uvádza domnienka o porušení, ktorého predmetom sú výmeny týkajúce sa „budúcich obchodných stratégií“, najmä pokiaľ ide o sortiment, rozvoj predajní, elektronický obchod a propagačnú politiku „na trhoch s dodávkami tovarov bežnej spotreby a na trhoch predaja tovarov bežnej spotreby spotrebiteľom vo Francúzsku“. Keďže však Všeobecný súd v bode 1 výroku napadnutého rozsudku s konečnou platnosťou zrušil článok 1 písm. b) týchto rozhodnutí, odvolateľky sa už v nijakom prípade nemôžu opierať o jeho obsah na podporu svojej argumentácie založenej na príliš širokom rozsahu predmetu inšpekcie.

106. Vzhľadom na to, že tvrdenie uvedené v bode 102 vyššie, ako aj výhrady uvedené v bode 103 vyššie by mal Súdny dvor vykladať tak, že majú spochybniť posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa nepriamych dôkazov, ktoré mala Komisia k dispozícii, treba konštatovať po prvé, že toto tvrdenie a tieto výhrady nie sú nijako podložené, a po druhé, že Súdny dvor nemá v nijakom prípade právomoc preskúmať tieto nepriame dôkazy v rámci odvolania, keďže ich skreslenie sa vôbec nenamieta<sup>68</sup>.

107. Napokon, pokiaľ ide o štvrtú výhradu uplatnenú odvolateľkami v rámci druhého odvolacieho dôvodu, uvádzam, že táto výhrada smeruje proti bodom 158 až 165 napadnutého rozsudku, ktoré sú súčasťou preskúmania žalobného dôvodu založeného na porušení práva na nedotknuteľnosť obydľia, a najmä časti tejto analýzy venovanej preskúmaniu dodržania zásady proporcionality. V týchto bodoch Všeobecný súd opierajúc sa o svoju predchádzajúcu judikatúru konštatoval, že skutočnosť, že Komisia nestanovila konečnú lehotu na vykonanie inšpekcie, nepredstavuje neprimeraný zásah do sféry súkromnej činnosti odvolateľiek.

108. V tejto súvislosti treba uviesť, že v článku 2 sporných rozhodnutí bol stanovený dátum, od ktorého inšpekcia môže začať, nebol v ňom však stanovený dátum jej ukončenia. Takýto údaj bol v súlade s článkom 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003, ktorý ukladá Komisii povinnosť stanoviť dátum začatia inšpekcie, nespomína však prípadnú povinnosť stanoviť dátum ukončenia inšpekcie.

109. Ako Všeobecný súd správne zdôraznil v bode 161 napadnutého rozsudku, neuvedenie dátumu ukončenia inšpekcie neznamena, že táto sa mohla vykonávať časovo neobmedzene, keďže Komisia je v tejto súvislosti povinná dodržať primeranú lehotu v súlade s článkom 41 ods. 1 Charty<sup>69</sup>.

110. Z toho vyplýva, že časový rámec rozhodnutia o inšpekcii síce nemusí byť vopred vymedzený vo všetkých aspektoch, je však vymedzený tak, aby priebeh inšpekcie neprekračoval primeranú lehotu s ohľadom na všetky relevantné okolnosti a skutočnosti prejednávanej veci.

<sup>67</sup> V tejto súvislosti súhlasím s návrhmi, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Nexans France a Nexans/Komisía (C-606/18 P, EU:C:2020:207, bod 55).

<sup>68</sup> Pozri najnovšie uznesenie z 2. júna 2022, Arnautu/Parlament (C-573/21 P, neuverejnené, EU:C:2022:448, bod 93 a citovaná judikatúra).

<sup>69</sup> Pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. júla 2018, Nexans France a Nexans/Komisía (T-449/14, EU:T:2018:456, bod 69).

111. Po prvé tento časový rámec predstavuje – prinajmenšom v prípade, keď sa inšpekcia vykonala bez toho, aby Komisia použila vnútroštátne donucovacie prostriedky podľa článku 20 ods. 6 až 8 nariadenia č. 1/2003 –, primeranú a dostatočnú záruku proti svojvôli, najmä keď sa pri posúdení primeranosti dĺžky trvania inšpekcie zohľadňuje požiadavka, aby zásah do práv stanovených v článku 7 Charty a v článku 8 EDLP bol časovo obmedzený na obdobie *nevyhnutne potrebné* na vykonanie prešetrovaní, ktoré si vyžaduje predmet inšpekcie.

112. Po druhé takýto časový rámec zabezpečuje, ako uviedol Všeobecný súd v bodoch 163 a 164 napadnutého rozsudku, účinnosť vyšetrovacích právomocí Komisie, ktorá vyžaduje, aby dĺžka trvania inšpekcie bola upravená nielen v závislosti od vopred známych skutočností, ale aj v závislosti od skutočností, ktoré sa objavujú až po prijatí rozhodnutia o inšpekcii – akými sú objem informácií získaných na mieste, technológie použité pri vyšetrovaní<sup>70</sup> a správanie kontrolovaného podniku –, a aby sa zároveň zabránilo tomu, aby zohľadnenie týchto náhodných skutočností vopred viedlo Komisiu k tomu, že v rozhodnutí, ktorým sa nariaďuje inšpekcia, stanoví dlhšiu dobu trvania inšpekcie, ako je nevyhnutne potrebné.

113. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa domnievam, že druhý odvolací dôvod je v celom rozsahu nedôvodný.

### **C. O tretom odvolacom dôvode**

114. Tretím odvolacím dôvodom odvolateľky vytýkajú Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia a porušenia nariadenia č. 1/2003 tým, že kvalifikoval procesnú fázu, na ktorú sa toto nariadenie nevzťahuje, ktorá nastáva pred tým, ako Komisia prijme opatrenia zahŕňajúce výhradu, že došlo k porušeniu. Tento odvolací dôvod smeruje proti bodom 189 až 196 napadnutého rozsudku, ktoré sú obsiahnuté v časti tohto rozsudku, v ktorej Všeobecný súd preskúmal otázku dostatočne závažnej povahy nepriamych dôkazov, ktoré mala Komisia k dispozícii.

#### **1. Napadnutý rozsudok**

115. V bode 189 Všeobecný súd na úvod zdôraznil, že pokiaľ ide o posúdenie dostatočne závažnej povahy nepriamych dôkazov, ktoré má Komisia k dispozícii, toto posúdenie sa musí vykonať s ohľadom na to, že napadnuté rozhodnutie je súčasťou fázy predbežného vyšetrovania, ktorá má Komisii umožniť zistiť všetky relevantné skutkové okolnosti potvrdzujúce alebo vyvracajúce existenciu porušenia pravidiel hospodárskej súťaže a prijať prvé stanovisko o smerovaní a ďalšom pokračovaní konania. V bode 190 spresnil, že preto nemožno „v tomto štádiu konania“ pred prijatím rozhodnutia o inšpekcii od Komisie vyžadovať, aby disponovala dôkazmi preukazujúcimi existenciu porušenia, a treba rozlišovať „medzi dôkazmi o porušení a nepriamymi dôkazmi, [ktoré] sú spôsobilé vyvolať dôvodné podozrenie, že došlo k údajnému porušeniu“.

116. V bodoch 192 a 193 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že toto rozlíšenie „má dôsledky [najmä] na požiadavky na formu... nepriamych dôkazov odôvodňujúcich rozhodnutie o inšpekcii“ a že „na tieto nepriame dôkazy sa nemôžu klásť rovnaké formálne požiadavky ako na dôkazy týkajúce sa dodržania pravidiel stanovených nariadením č. 1/2003 a judikatúrou vydanou na jeho základe, pokiaľ ide o vyšetrovacie právomoci Komisie“. Podľa Všeobecného súdu platí, že

<sup>70</sup> Pozri návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Nexans France a Nexans/Komisio (C-606/18 P, EU:C:2020:207, bod 65), ako aj rozsudok vyhlásený v tejto veci, rozsudok zo 16. júla 2020, Nexans France a Nexans/Komisio (C-606/18 P, EU:C:2020:571, body 88 a 89).

„pokiaľ by sa na zber nepriamych dôkazov, predchádzajúci inšpekcií, a zhromažďovanie dôkazov o porušení uplatňovali tie isté formálne požiadavky, znamenalo by to totiž, že Komisia musí dodržiavať pravidlá, ktorými sa riadia jej vyšetrovacie právomoci, hoci žiadne vyšetrovanie v zmysle kapitoly V nariadenia č. 1/2003 ešte nebolo formálne začaté a hoci Komisia doposiaľ nevyužila vyšetrovacie právomoci, ktoré jej zverujú najmä články 18, 19 a 20 nariadenia č. 1/2003, teda neprijala opatrenie, ktorým sa vytýka, že došlo k porušeniu, najmä rozhodnutie o inšpekcií“ (bod 193 napadnutého rozsudku). Podľa Všeobecného súdu „táto definícia východiskového bodu vyšetrovania a fázy prípravného vyšetrovania vychádza z ustálenej judikatúry“ (bod 194 napadnutého rozsudku).

117. V bode 196 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že medzi ustanovenia, ktoré Komisia nie je povinná dodržiavať, patria požiadavky uložené článkom 19 nariadenia č. 1/2003 a článkom 3 nariadenia (ES) č. 773/2004<sup>71</sup>, ako boli vyložené v rozsudku zo 6. septembra 2017, Intel/Komisía<sup>72</sup>.

118. V bode 206 napadnutého rozsudku Všeobecný súd teda dospel k záveru, že v prejednávanej veci Komisia nebola povinná vyhotoviť zápisnice z vypočúvaní, ktoré sa konali v roku 2016 a 2017 s trinástimi dodávateľmi dotknutých výrobkov bežnej spotreby, ktorí so spoločnosťami Casino a ITM uzatvárajú pravidelne dohody (ďalej len „vypočúvania dodávateľov“), a že nepriame dôkazy vychádzajúce z týchto vypočúvaní nemožno vylúčiť ako obsahujúce formálnu vadu z dôvodu nesplnenia povinnosti vyhotoviť záznam stanovenej článkom 19 nariadenia č. 1/2003 a článkom 3 nariadenia č. 773/2004.

## 2. Zhrnutie tvrdení účastníkov konania

119. Odvolateľky po prvé tvrdia, že definícia východiskového bodu vyšetrovania a fázy prípravného vyšetrovania uvedená v napadnutom rozsudku skresľuje judikatúru Súdneho dvora. Jediným rozlíšením v oblasti práv uplatniteľných vo všetkých rozsudkoch citovaných v bode 194 tohto rozsudku, ktoré sa navyše týkajú len posúdenia začiatku obdobia, ktoré sa má zohľadniť na účely posúdenia primeranej dĺžky konania, je totiž „rozlišovanie medzi dvoma fázami správneho konania, teda fázou vyšetrovania, ktorá predchádza oznámeniu o výhradách, a fázou zodpovedajúcou zvyšnej časti správneho konania“, ktoré navyše vyplýva zo samotného nariadenia č. 773/2004.

120. Po druhé odvolateľky vytýkajú Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď *contra legem* rozhodol, že nariadenie č. 1/2003 sa neuplatňuje pred prijatím prvého rozhodnutia o inšpekcií, zatiaľ čo podľa nich z odôvodnenia 25 tohto nariadenia, ako aj z článku 2 ods. 3 nariadenia č. 773/2004 vyplýva, že „sa v plnom rozsahu uplatňuje na všetky akty Komisie prijaté na účely uplatnenia článku 101 ZFEÚ a nasl. už od fázy odhaľovania praktík“. Tento výklad potvrdzuje aj skutočnosť, že požiadavkám nariadenia č. 1/2003 podlieha tak odvetvové vyšetrovanie upravené v článku 17 tohto nariadenia, ako aj vyhlásenie o zhovievavosti<sup>73</sup>, ktoré nezahŕňajú prijatie opatrení zahŕňajúcich výhradu, že došlo k porušeniu.

<sup>71</sup> Nariadenie Komisie zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov [101 a 102 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 123, 2004, s. 18; Mim. vyd. 08/003, s. 81).

<sup>72</sup> C-413/14 P, ďalej len „rozsudok Intel“, EU:C:2017:632.

<sup>73</sup> V súlade s oznámením Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v kartelových prípadoch, 2006/C 298/11, z 8. decembra 2006 (Ú. v. EÚ C 298, 2006, s. 17).

121. Po tretie odvolateľky spochybňujú dôsledky, ktoré Všeobecný súd vyvodil z rozlišovania medzi dôkazmi o porušení a nepriamymi dôkazmi, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, a najmä tvrdenie uvedené v bode 193 napadnutého rozsudku, podľa ktorého na tieto nepriame dôkazy sa nemôžu klásť rovnaké formálne požiadavky. Tvrdia, že všetky dôkazné prostriedky zhromaždené Komisiou a použité v konaniach začatých na základe nariadenia č. 1/2003, či už ako nepriame dôkazy alebo ako dôkazy, musia spĺňať rovnaké podmienky a musia podliehať rovnakým formálnym požiadavkám a rovnakým procesným pravidlám, ktorých cieľom je zabezpečiť pravosť, poctivosť a dôveryhodnosť dôkazu. Dodržiavanie týchto pravidiel pritom zaručuje ako pravosť dôkazu, tak aj nepriameho dôkazu, čo je nevyhnutným predpokladom na posúdenie ich dôveryhodnosti.

122. Komisia tvrdí, že dôkazná hodnota vyžadovaná na to, aby faktický prvok mohol predstavovať nepriamy dôkaz umožňujúci prijatie rozhodnutia o inšpekcii, je nevyhnutne nižšia ako dôkazná hodnota vyžadovaná na to, aby faktický prvok predstavoval dôkazný prostriedok na účely preukázania porušenia, a že z tohto rozlíšenia vyplýva, že na nepriame dôkazy sa nevyhnutne kladú miernejšie formálne požiadavky ako na dôkazy.

123. Predovšetkým sa nevyžaduje, aby tieto nepriame dôkazy boli zaznamenané podľa článku 19 nariadenia č. 1/2003 a článku 3 nariadenia č. 773/2004, pokiaľ sa teda formálne požiadavky stanovené v týchto ustanoveniach nepovažujú za uplatniteľné ešte pred začatím vyšetrovania.

124. Komisia v tejto súvislosti spresňuje, že k začatiu vyšetrovania – ktoré zodpovedá dňu, keď Komisia po prvýkrát využije svoje vyšetrovacie právomoci a prijme opatrenia, ktoré zahŕňajú výhradu, že došlo k porušeniu, a majú vážny dosah na situáciu podozrivých subjektov –, dochádza v inom okamihu a má odlišné právne následky ako založenie spisu a začatie konania v zmysle článku 2 nariadenia č. 773/2004. Zatiaľ čo založenie spisu je interný akt, ktorý vykonáva kancelária Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž pri pridelení čísla veci, ktorého jediným účelom je umožniť Generálnemu riaditeľstvu pre hospodársku súťaž uchovávať dokumenty, začatie konania zodpovedá dňu, keď Komisia prijme rozhodnutie podľa článku 2 nariadenia č. 773/2004 na účely prijatia rozhodnutia podľa kapitoly III nariadenia č. 1/2003.

125. Komisia pripomína, že zo znenia článku 19 nariadenia č. 1/2003 vyplýva, že „vypočúvanie“ v zmysle tohto článku má mať za cieľ „získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania“, ktoré musí byť z podstaty veci začaté už predtým. Okrem toho spochybňuje relevantnosť odkazov odvolateľiek na odôvodnenie 25 nariadenia č. 1/2003, ako aj na odvetvové vyšetrovanie a na vyhlásenie o zhovievavosti.

126. V prejednávanej veci sa stretnutia a konferenčné hovory s trinástimi dotknutými dodávateľmi konali pred začatím vyšetrovania podľa nariadenia č. 1/2003, a teda pred akýmkoľvek „konaním“. Komisia teda nebola povinná dodržať formálne požiadavky stanovené týmto ustanovením.

127. Keby to tak nebolo, bolo by tým z viacerých dôvodov dotknuté uplatňovanie práva hospodárskej súťaže Komisiou. Po prvé by to Komisii bránilo zhromažďovať a používať nepriame dôkazy, ktoré môžu mať len ústnu formu, napríklad prezradenie informácie, ktorú si zástupca Komisie vypočuje na stretnutí, na neformálnej návšteve priestorov alebo na verejne prístupnom mieste. Po druhé by to znamenalo, že nepriame dôkazy by nikdy nemohli mať ústnu formu, čo by ohrozilo účinnosť vyšetrovania Komisie posunutím dátumu inšpekcie.



128. Komisia sa navyše domnieva, že skutočnosť, že na nepriame dôkazy sa kladú miernejšie formálne požiadavky ako na dôkazy, napĺňa požiadavku rýchlosti konania, ktorou sa riadi prijímanie rozhodnutí o inšpekcii a účinnosť vyšetrovania Komisie.

129. Komisia napokon dodáva, že tvrdenia odvolateľiek týkajúce sa pravosti dôkazov v každom prípade vychádzajú z nesprávneho výkladu judikatúry. Pravosť dôkazu totiž nie je „nevyhnutným predpokladom“ ich dôveryhodnosti. V práve Únie prevláda zásada voľného hodnotenia dôkazov, z ktorej vyplýva, že jediným relevantným kritériom na posúdenie dôkaznej hodnoty riadne predložených dôkazov je ich dôveryhodnosť a že dôkazná hodnota dôkazu sa musí posudzovať celkovo, takže samotné uvedenie nepodložených pochybností o pravosti dôkazu nestačí na spochybnenie jeho dôveryhodnosti. Tieto zásady sa uplatňujú o to viac na nepriame dôkazy, lebo dôkazná hodnota požadovaná na to, aby faktický prvok predstavoval nepriamy dôkaz, je zo svojej podstaty nižšia.

### 3. Analýza

130. Je vhodné pripomenúť, že podľa článku 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 Komisia môže klást otázky každej fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá s tým súhlasí, s cieľom získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania. Vypočúvania založené na tomto ustanovení musia spĺňať formálne náležitosti stanovené v článku 3 nariadenia č. 773/2004. V súlade s odsekom 1 tohto článku Komisia na začiatku vypočúvania uvedie právny základ a účel vypočúvania, pripomenie jeho dobrovoľný charakter a informuje vypočúvanú osobu o svojom zámere vyhotoviť záznam z vypočúvania. Podľa odseku 3 tohto článku Komisia môže zaznamenávať vyhlásenia vykonané vypočúvanými osobami akoukoľvek formou. Kópia akéhokoľvek záznamu musí byť predložená vypočúvanej osobe na schválenie. Tam, kde je to potrebné, Komisia stanoví lehotu, v rámci ktorej jej vypočúvaná osoba môže oznámiť akékoľvek opravy, ktoré sa musia vo vyhlásení vykonať.

131. V rozsudku Intel Súdny dvor v súvislosti s rozsahom formálnych požiadaviek, ktorým podliehajú vypočúvania vykonané podľa článku 19 nariadenia č. 1/2003, spresnil, že ak sa Komisia rozhodne, so súhlasom vypočúvanej osoby, viesť pohovor na základe tohto ustanovenia, je povinná zaznamenať celý tento výsluch, pričom nie je dotknuté to, že sa jej ponecháva výber formy, akou tento záznam vyhotoví<sup>74</sup>.

132. Z toho vyplýva, že Komisia má povinnosť zaznamenať vo forme, akú si zvolí, každé vypočúvanie, ktoré sa konalo podľa článku 19 nariadenia č. 1/2003, na účely získania informácií týkajúcich sa predmetu vyšetrovania<sup>75</sup>.

133. V napadnutom rozsudku Všeobecný súd v podstate dospel k záveru, že táto povinnosť sa nevzťahuje na vypočúvania dodávateľov, lebo jednak tieto vypočúvania sa konali pred začatím vyšetrovania podľa nariadenia č. 1/2003, teda predtým, ako Komisia prijala opatrenie zahŕňajúce výhradu, že došlo k porušeniu, a jednak na účely prijatia rozhodnutia o inšpekcii, ku ktorému dochádza vo fáze predbežného vyšetrovania, ktorá predchádza zaslaním oznámenia o výhradách, musí mať Komisia k dispozícii len dôležité faktické skutočnosti spôsobilé založiť podozrenie o porušení, na ktoré sa nemôžu klást rovnaké formálne požiadavky ako na zhromažďovanie dôkazov o porušení. Odvolateľky spochybňujú tento záver rôznymi tvrdeniami, zatiaľ čo Komisia sa domnieva, že tento záver nie je poznačený nijakým nesprávnym právnym posúdením.

<sup>74</sup> Pozri rozsudok Intel, bod 90.

<sup>75</sup> Pozri rozsudok Intel, bod 91.

134. Na účely rozhodnutia o treťom odvolacom dôvode bude preto potrebné, aby Súdny dvor objasnil, či má Komisia povinnosť vyhotoviť v súlade s článkom 19 nariadenia č. 1/2003 a s článkom 3 nariadenia č. 773/2004 záznam z vypočúvaní, z ktorých pochádzajú informácie použité ako nepriame dôkazy odôvodňujúce prijatie rozhodnutia o inšpekcii v zmysle článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003.

135. Z dôvodov, ktoré objasním nižšie, sa domnievam, že na túto otázku treba odpovedať kladne.

136. Výhrady vznesené odvolateľkami vyžadujú, aby sa Súdny dvor zaoberal jednak otázkou, od akého okamihu vyšetrovania veci Komisiou sa ňou vykonávané vypočúvania majú považovať za vypočúvania vedené „s cieľom získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania“, a jednak otázkou, či nižšia dôkazná hodnota vyžadovaná pri nepriamych dôkazoch, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, v porovnaní s dôkazmi o porušení odôvodňuje, aby sa na tieto nepriame dôkazy kládli miernejšie formálne požiadavky, ktoré nezahŕňajú najmä dodržiavanie požiadaviek týkajúcich sa formy stanovených v článku 3 nariadenia č. 773/2004 pri vypočúvaniach vykonávaných podľa článku 19 nariadenia č. 1/2003.

137. Začnem analýzou druhej z týchto otázok.

138. V tejto súvislosti zastávam názor, že ani nižšia dôkazná hodnota vyžadovaná pri nepriamych dôkazoch, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, ani okolnosť, že takéto rozhodnutie sa prijíma vo fáze predbežného vyšetrovania, ktorá predchádza zaslaniu oznámenia o výhradách, nemajú v rozpore s konštatovaniami uvedenými v bodoch 189 až 192 napadnutého rozsudku nijaký vplyv na formálne požiadavky, ktoré musí Komisia na základe platných právnych predpisov dodržiavať pri zhromažďovaní dôkazov, ktoré majú byť použité na účely jej vyšetrovania.

139. To samozrejme neznamená, že forma faktického prvku nemá vplyv na jeho dôkaznú hodnotu. Napríklad notárska zápisnica má spravidla vyššiu dôkaznú hodnotu ako súkromná listina. Tento vzťah medzi formou a dôkaznou hodnotou však nevyhnutne neznamená, že formálne požiadavky na jednotlivé kategórie dôkazov sa stupňujú v závislosti od dôkaznej hodnoty vyžadovanej na použitie týchto dôkazov.

140. Pokiaľ ide najmä o informácie, ktoré Komisia získava z vypočúvaní fyzických lebo právnických osôb, z rozsudku Intel možno podľa môjho názoru vyvodiť, že neexistuje nijaká súvislosť medzi dôkaznou hodnotou a dodržiavaním formálnych požiadaviek stanovených v článku 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 a v článku 3 nariadenia č. 773/2004.

141. Z tohto rozsudku a najmä z jeho bodu 87, v ktorom Súdny dvor spresnil, že nijaká skutočnosť vyplývajúca zo znenia článku 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 alebo z cieľa, ktorý sleduje, neumožňuje dospieť k záveru, že normotvorca chcel zaviesť rozlišovanie medzi dvoma kategóriami vypočúvania na základe tohto ustanovenia alebo vylúčiť z pôsobnosti uvedeného ustanovenia niektoré z týchto vypočúvaní, totiž jasne vyplýva, že povinnosť vyhotoviť záznam vyplývajúca z tohto ustanovenia sa vzťahuje na akékoľvek vypočúvanie vykonávané Komisiou, pokiaľ sa „týka predmetu vyšetrovania“. Existencia takejto povinnosti teda nemôže závisieť ani od dôkaznej hodnoty, ktorú možno priznať vyhláseniam získaným počas týchto vypočúvaní, ktorú je navyše možné posúdiť až po vykonaní vypočúvaní, ani od spôsobu, akým Komisia použije tieto informácie v jednotlivých fázach konania. V tejto súvislosti sa domnievam, že odkaz Komisie na

prípravné práce k nariadeniu č. 1/2003 nemôže sám osebe spochybníť tento záver<sup>76</sup>.

142. Okrem toho poukazujem na to, že tvrdenie o existencii súvislosti medzi dôkaznou hodnotou nepriamych dôkazov, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, a dodržaním formálnych požiadaviek, uvedené v bodoch 189 až 192 napadnutého rozsudku, je v prípade nepriamych dôkazov získaných z vypočúvaní vykonaných Komisiou v rozpore s tým, ako Všeobecný súd v bodoch 195, 200 až 203 a 205 tohto rozsudku vykladá článok 19 nariadenia č. 1/2003 a rozsudok Intel. Z uvedených bodov totiž vyplýva, že Všeobecný súd sa domnieval, že po začatí vyšetrovania v zmysle spresnenom v bode 194 napadnutého rozsudku je Komisia v zásade povinná dodržať povinnosť vyhotoviť záznam z vypočúvaní týkajúcich sa predmetu tohto vyšetrovania, pričom táto povinnosť existuje bez ohľadu na dôkaznú hodnotu informácií, ktoré Komisia môže získať z týchto vypočúvaní, a bez ohľadu na použitie týchto informácií, či už ako nepriamych dôkazov v rámci fázy predbežného vyšetrovania, a to aj na účely prijatia rozhodnutia o inšpekcii<sup>77</sup>, alebo ako dôkazov v štádiu zaslania oznámenia o výhradách.

143. Všeobecnejšie povedané, rozdiel medzi nepriamymi dôkazmi a dôkazmi spočíva v tom, že nepriame dôkazy umožňujú len predpokladať existenciu skutočnosti, ktorá sa má preukázať, zatiaľ čo dôkazy túto skutočnosť preukazujú. Ak vytvorenie dôkazu vyžaduje splnenie určitých formálnych požiadaviek, často na účely zabezpečenia jeho pravosti a dôveryhodnosti, nedodržanie týchto formálnych požiadaviek znamená, že tento dôkaz nemôže bez ohľadu na svoju hodnotu spĺňať svoju dôkaznú funkciu.

144. Pokiaľ ide o prvú z otázok uvedených v bode 136 vyššie, v podstate vyžaduje výklad pojmu „vypočúvanie“ s cieľom „získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania“ v zmysle článku 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003.

145. Pripomínam, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že predmetné vypočúvania sú vypočúvaniami, ktorých účelom je „získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania“, ktoré *musí byť z podstaty veci začaté* a ktorého predmet sa musí určiť predtým, než sa uvedené vypočúvania konajú. Z toho vyvodil, že povinnosť vyhotoviť záznam z uvedených vypočúvaní, stanovená v článku 3 nariadenia č. 773/2004, sa neuplatní „v prípade vypočúvaní uskutočnených pred začatím vyšetrovania zo strany Komisie...“<sup>78</sup>. V bode 193 napadnutého rozsudku sa Všeobecný súd v podstate domnieval, že vyšetrovanie sa formálne začína až vtedy, keď Komisia využije vyšetrovacie právomoci, ktoré jej zverujú najmä články 18, 19 a 20 nariadenia č. 1/2003, prijatím opatrenia, ktorým sa vytýka, že došlo k porušeniu, najmä rozhodnutia o inšpekcii, pričom v bode 194 tohto rozsudku uviedol, že táto definícia východiskového bodu vyšetrovania vychádza z ustálenej judikatúry.

<sup>76</sup> Pozri návrh Komisie týkajúci sa nariadenia Rady o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102 ZFEÚ], ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 1017/68, (EHS) č. 2988/74, (EHS) č. 4056/86 a (EHS) č. 3975/87 [KOM(2000) 582 v konečnom znení, Ú. v. ES C 365 E, 2000, s. 284]. V komentári k článku 19 tohto návrhu, ktorý upravuje právomoc Komisie vypočúvať fyzické alebo právnické osoby, či už sú, alebo nie sú predmetom konania, a zaznamenávať ich odpovede, Komisia spresňuje, že „toto ustanovenie vyplňa medzeru na úrovni právomocí Komisie tým, že umožňuje zaznamenávať ústne odpovede a predkladať ich ako dôkazný prostriedok v konaní“. Výraz „dôkazný prostriedok“ sa má pritom podľa môjho názoru chápať v širokom zmysle slova „dôkaz“ bez ohľadu na jeho dôkaznú hodnotu vo vzťahu k preukazovanej skutočnosti.

<sup>77</sup> Nemožno vylúčiť, že Komisia po využití jednej z vyšetrovacích právomocí stanovených v kapitole V nariadenia č. 1/2003, napríklad zaslaním žiadosti o informácie konkrétnemu podniku alebo vykonaním inšpekcie v jeho priestoroch, získa počas vypočúvania fyzickej alebo právnickej osoby, ktorej sa týka vyšetrovanie začaté prijatím týchto aktov, informácie, na základe ktorých bude môcť predpokladať, že podnik, ktorý bol doposiaľ mimo podozrenia, je zapojený do údajných porušení, ktoré viedli k začatiu vyšetrovania. V takom prípade by pritom Komisia v súlade s logikou bodov 195, 200 až 203 a 205 napadnutého rozsudku bola povinná uplatniť článok 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 a vyhotoviť záznam v súlade s článkom 3 nariadenia č. 773/2004, aj keď má v úmysle použiť získané informácie len ako nepriame dôkazy, na ktorých bude založené rozhodnutie o inšpekcii vo vzťahu k tomuto podniku.

<sup>78</sup> Pozri napadnutý rozsudok, body 200 a 201.

146. Z tejto judikatúry – ktorá vychádza z rozsudku z 15. októbra 2002, *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*<sup>79</sup> –, vyplýva, že správne konanie vedené Komisiou môže viesť k preskúmaniu dvoch po sebe nasledujúcich období, pričom každé z nich má svoju vlastnú vnútornú logiku. Prvá fáza, ktorá trvá až do oznámenia o výhradách, začína plynúť odo dňa, keď Komisia na základe právomocí, ktoré jej zveril normotvorca Únie, prijala opatrenia zahrňujúce výhradu, že došlo k porušeniu, a musí Komisii umožniť zaujať postoj k ďalšiemu smerovaniu konania. Druhá fáza sama osebe trvá od oznámenia výhrad až po prijatie konečného rozhodnutia. Táto fáza má Komisii umožniť prijať konečné rozhodnutie o vytýkanom porušení.

147. V tejto súvislosti treba pripomenúť, ako to robia odvolateľky, že zásady uvedené v predchádzajúcom bode vyššie boli vypracované na účely uplatnenia zásady primeranej lehoty. V rozsudku LMV sa Súdny dvor vychádzajúc z judikatúry ESLP<sup>80</sup> snažil určiť okamih, keď sa činnosť Komisie spočívajúca vo vyšetrovaní a odhaľovaní porušení práva hospodárskej súťaže pretaví do aktu zahrňujúceho, ak aj nie ešte formálne obvinenie, aspoň výhradu, ktorá „má vážny dosah na situáciu podozrivých podnikov“<sup>81</sup>.

148. Podobne ako odvolateľky však nie som presvedčený o tom, že základná logika stanovenia počiatočného okamihu doby, ktorá sa má zohľadniť na účely posúdenia primeranej dĺžky správneho konania, ktorá sa zameriava na určenie okamihu, keď sa dotknutý podnik dozvie o výhrade vznesenej voči nemu alebo keď sa v jeho situácii prejaví vplyv opatrení prijatých Komisiou, je relevantná na účely výkladu znenia článku 19 nariadenia č. 1/2003.

149. V tejto súvislosti pripomínam, že tento článok je zaradený do kapitoly V tohto nariadenia, nazvanej „Právomoci týkajúce sa vyšetrovania“. Keď Komisia vedie vypočúvanie v zmysle tohto ustanovenia, vykonáva teda „vyšetrovaciu právomoc“, rovnako ako túto právomoc vykonáva vtedy, keď zasiela žiadosti o informácie podľa článku 18 uvedeného nariadenia, alebo tiež keď prijíma rozhodnutie o inšpekcii v zmysle článku 20 tohto nariadenia. Je síce nesporné, že prijatie aktu podľa článkov 18 a 20 nariadenia č. 1/2003 určuje začatie „vyšetrovania“, podľa výkladu článku 19 nariadenia č. 1/2003, ktorý podal Všeobecný súd a ktorý obhajuje Komisia, však využitie právomoci zakotvenej v tomto článku samo osebe nepredstavuje začiatok takéhoto vyšetrovania, ale vyžaduje, aby vyšetrovanie už bolo začaté.

150. Podľa môjho názoru tu ide o znak nesúladu, ktorý nemožno napraviť tým, že Všeobecný súd implicitne uzná možnosť, že konanie vypočúvania v zmysle článku 19 nariadenia č. 1/2003 predstavuje – podobne ako žiadosť o informácie alebo inšpekcia –, začatie vyšetrovania v prípade, keď takéto vypočúvanie zahŕňa výhradu, že jeden z vypočúvaných podnikov alebo podnik, ktorého sa týkajú Komisiou získané výpovede, sa dopustil porušenia<sup>82</sup>. Takéto uznanie totiž jednak spochybňuje tvrdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého zo znenia článku 19

<sup>79</sup> C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, ďalej len „rozsudok LMV“, EU:C:2002:582, bod 182.

<sup>80</sup> Podľa ESLP je účelom práva každého na prejednanie veci v primeranej lehote, zakotveného v článku 6 ods. 1 EDLP, v trestných veciach zabezpečiť, aby obvinení neboli obvinení príliš dlho a aby sa rozhodlo o dôvodnosti obvinenia. Pozri rozsudky ESLP z 27. júna 1968, *Wemhoff v. Nemecko* (CE:ECHR:1968:0627JUD000212264, bod 18), a z 3. decembra 2009, *Kart v. Turecko* (CE:ECHR:2008:0708JUD000891705, bod 68). V súlade s týmto účelom obdobie, ktoré sa má zohľadniť na účely posúdenia primeranej dĺžky konania, začína podľa ESLP plynúť dňom, keď je osobe vznesené obvinenie [pozri rozsudok ESLP z 27. júna 1968, *Neumeister v. Rakúsko* (CE:ECHR:1968:0627JUD000193663, bod 18)], alebo skorším dňom, napríklad dňom začatia predbežného vyšetrovania [pozri rozsudok ESLP zo 16. júla 1971, *Ringeisen v. Rakúsko* (CE:ECHR:1971:0716JUD000261465, bod 110, ktorým sa Súdny dvor inšpiroval v rozsudku LMV)], pričom relevantným okamihom je okamih, keď sa sťažovateľ dozvie o obvinení alebo keď sa v jeho situácii prejaví podstatný vplyv opatrení prijatých v rámci vyšetrovania alebo trestného konania [pozri rozsudky ESLP z 27. júla 2006, *Mamič v. Slovinsko* (č. 2) (CE:ECHR:2006:0727JUD007577801, body 23 a 24), a z 28. mája 2019, *Liblik a i. v. Estónsko* (CE:ECHR:2019:0528JUD000017315, bod 94)].

<sup>81</sup> Pozri rozsudok LMV, bod 182.

<sup>82</sup> Pozri bod 205 napadnutého rozsudku.

nariadenia č. 1/2003 vyplýva, že vyšetrovanie musí byť začaté a jeho predmet sa musí určiť predtým, ako sa konajú vypočúvania na základe tohto článku. Taktiež len čiastočne zodpovedá logike, z ktorej vychádza judikatúra citovaná v bode 194 napadnutého rozsudku, keďže vznesenie podozrenia voči tretiemu podniku počas vypočúvania neznamena, že tento podnik sa dozvedel o prípadných výhradách vznesených voči nemu.

151. Nesúlad, na ktorý som poukázal v predchádzajúcom bode vyššie, je ešte zreteľnejší, ak sa vezme do úvahy, ako správne uviedli odvolateľky, že Komisia môže začať odvetvové vyšetrovanie s využitím právomoci zakotvenej v článku 17 nariadenia č. 1/2003 bez toho, aby bola dotknutému podniku zaslaná výhrada, že sa dopustil porušenia<sup>83</sup>.

152. Podľa môjho názoru si znenie článku 19 nariadenia č. 1/2003, a najmä slovné spojenie „s cieľom získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania“ vyžaduje iný výklad, ktorý nutne nevyžaduje, aby sa predmetné vypočúvania konali v určitej fáze správneho konania, ani aby sa určilo, počnúc ktorým formálnym úkonom Komisie je táto inštitúcia povinná dodržiavať formálne požiadavky stanovené v článku 3 nariadenia č. 773/2004.

153. Domnievam sa totiž, že vymedzenie rozsahu tejto povinnosti, a teda určenie prípadov, v ktorých dochádza k výkonu právomoci zakotvenej v článku 19 nariadenia č. 1/2003, závisí hlavne od predmetu a obsahu vypočúvaní vykonávaných Komisiou.

154. V prejednávanej veci z napadnutého rozsudku a zo spisového materiálu týkajúceho sa konania na Všeobecnom súde vyplýva, že vypočúvania sa konali s dodávateľmi výrobkov každodennej spotreby, ktorých sa týkala domnienka porušenia uvedená v článku 1 písm. a) sporných rozhodnutí, že títo dodávatelia pravidelne uzatvárali dohody so spoločnosťou Intermarché a že Komisia v rámci prípravy týchto vypočúvaní zaslala vypočúvaným dodávateľom dotazníky týkajúce sa najmä správania aliancií distribútorov počas rokovaní s dodávateľmi, vývoja ich vyjednávacej sily v čase a jej vplyvu na podmienky hospodárskej súťaže na distribučnom trhu. Komisia sa v nich tiež otvorene pýtala, či dodávateľ vedel o výmene citlivých obchodných informácií medzi distribútormi v rámci aliancie, a ak áno, žiadala o spresnenie týchto informácií. Okrem toho z napadnutého rozsudku vyplýva, že predmetné vypočúvania sa konali krátko po konferencii, ktorá sa konala 16. septembra 2016 v sídle spoločnosti Intermarché za účasti zástupcov aliancií, na ktorú boli pozvaní dodávatelia reťazca, a že trvali až do dňa predchádzajúceho dňu prijatia sporných rozhodnutí.

155. Domnievam sa pritom, že keď Komisia vykonáva vypočúvania tohto druhu, ktorých predmet je vopred definovaný a ktorých cieľom je otvorene získať informácie o fungovaní dotknutého trhu a o správaní subjektov na tomto trhu, s cieľom odhaliť prípadné protiprávne správanie alebo upevniť svoje podozrenia o existencii takéhoto správania, vykonáva svoju právomoc podľa článku 19 nariadenia č. 1/2003, a to bez ohľadu na fázu konania, v ktorej sa vypočúvanie vykonáva.

<sup>83</sup> Odkaz Komisie na rozsudok z 25. marca 2021, Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia (C-611/16 P, EU:C:2021:245), podľa môjho názoru nemôže spochybniť konštatovanie neexistencie výhrady v zmysle judikatúry spomenutej v bode 194 napadnutého rozsudku pri začatí odvetvového vyšetrovania. V bodoch 153 a 154 rozsudku z 25. marca 2021, Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia (C-611/16 P, EU:C:2021:245), na ktoré Komisia odkazuje, sa totiž Súdny dvor obmedzil na konštatovanie, že „odvetvové vyšetrovania predstavujú nástroj, ktorého cieľom je potvrdiť predpoklad obmedzenia hospodárskej súťaže v odvetví, ktorého sa tieto vyšetrovania týkajú“ a „keď teda Komisia pristúpi k začatiu takého vyšetrovania, musia podniky patriace do dotknutého odvetvia a osobitne tie, ktoré uzavreli dohody výslovne uvedené v rozhodnutí o začatí predmetného vyšetrovania... očakávať to, že voči nim môžu byť začaté individuálne konania v budúcnosti“. V bode 139 tohto rozsudku Súdny dvor navyše jasne uviedol, že prvé opatrenia zahŕňajúce výhradu Komisie adresovanú odvolateľkám vo veci, v ktorej bol vyhlásený uvedený rozsudok, boli prijaté v dňoch nasledujúcich po začatí predmetného odvetvového vyšetrovania (ide o deň, keď Komisia informovala o existencii odvetvového vyšetrovania).

156. Za takých okolností je podľa môjho názoru na to, aby bolo možné domnievať sa, že cieľom takýchto vypočúvaní je „získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania“ v zmysle tohto ustanovenia, postačujúce, že bol v kancelárii Komisie založený spis<sup>84</sup>. Inak povedané, ako uviedol generálny advokát Wahl v návrhoch, ktoré predniesol vo veci Intel Corporation/Komisia<sup>85</sup>, „každé stretnutie s treťou osobou špecificky určené na získanie podstatných informácií, ktoré budú použité pri posudzovaní veci, musí patriť do pôsobnosti článku 19 nariadenia č. 1/2003“<sup>86</sup>.

157. Odlišný výklad by viedol k výsledku, podľa môjho názoru neprípustnému, že vypočúvania uvedeného druhu sa vykonávajú mimo právneho rámca vytvoreného nariadením č. 1/2003. V rozpore s tým, čo zrejme vyplýva z bodu 193 napadnutého rozsudku, keď Komisia *de facto* vykonáva svoje vyšetrovacie právomoci, takýto právny rámec sa pritom nevyhnutne uplatní, aj keď vyšetrovanie nebolo „formálne začaté“<sup>87</sup>.

158. Uvedené platí o to viac v prípade, keď sa, tak ako v prejednávanej veci, informácie získané prostredníctvom takýchto vypočúvaní použijú ako závažné nepriame dôkazy, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, teda opatrenie zahŕňajúce zásah do sféry súkromnej činnosti podniku a obmedzenie jeho základných práv zakotvených v článku 7 Charty a v článku 8 EDLP.

159. Napokon zdôrazňujem, že výklad článku 19 nariadenia č. 1/2003, ktorý navrhujem prijať, neznamená, ako tvrdí Komisia, že táto inštitúcia už nebude môcť zhromažďovať a používať nepriame dôkazy, ak tieto dôkazy môžu mať len ústnu formu.

160. V tejto súvislosti treba na jednej strane uviesť, že scenár opísaný v bode 154 vyššie je veľmi vzdialený od scenára, ktorý Komisia opísala vo svojich písomných pripomienkach (zástupca Komisie si vypočuje určitú informáciu prezradenú na stretnutí, na neformálnej návšteve priestorov alebo na verejne prístupnom mieste). Na druhej strane treba spresniť, že Komisia nevykonáva vypočúvanie v zmysle článku 19 nariadenia č. 1/2003, a teda nie je viazaná povinnosťou vyhotoviť záznam z komunikácie s tretími osobami, ak sa táto komunikácie netýka predmetu dotknutého vyšetrovania<sup>88</sup>.

161. Na základe prechádzajúcich úvah sa domnievam, že Všeobecný súd nesprávne vyložil článok 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 a dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že nepriame dôkazy vychádzajúce z vypočúvaní dodávateľov nemožno vylúčiť ako obsahujúce formálnu vadu z dôvodu nesplnenia povinnosti vyhotoviť záznam stanovenej článkom 3 nariadenia č. 773/2004.

162. Pre prípad, že by sa Súdny dvor rozhodol potvrdiť výklad článku 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, ktorý prijal Všeobecný súd, a rozhodol, že povinnosť vyhotoviť záznam z vypočúvaní vykonávaných podľa tohto ustanovenia sa uplatní len vtedy, keď sa tieto vypočúvania konajú po

<sup>84</sup> Okrem toho podotýkam, že interná príručka postupov Komisie v oblasti uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ z 12. marca 2012 ([https://ec.europa.eu/competition/antitrust/antitrust\\_manproc\\_11\\_2019\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/competition/antitrust/antitrust_manproc_11_2019_en.pdf), kapitola 8, bod 2.5, ďalej len „príručka postupov Komisie“) sa zrejme tiež ubera týmto smerom, keď uvádza, že „pokiaľ ide o istotu v otázke predmetu vyšetrovania v okamihu vypočúvania, aspoň jedna vec musí byť zaregistrovaná pod osobitným číslom veci“. Zdôrazňujem, že založenie spisu pred vykonaním vypočúvania umožňuje získať poznatky potrebné na účely uplatnenia článku 28 ods. 1 nariadenia č. 1/2003.

<sup>85</sup> C-413/14 P, EU:C:2016:788, bod 232.

<sup>86</sup> Poznámam tiež, že v bode 233 nižšie generálny advokát Wahl nevyklučuje ani možnosť, že vypočúvanie v zmysle článku 19 nariadenia č. 1/2003 sa môže konať pred „prebiehajúcim“ vyšetrovaním.

<sup>87</sup> Napokon podľa môjho názoru treba v tomto zmysle vykladať článok 2 ods. 3 nariadenia č. 773/2004. Komisia môže vykonávať svoje právomoci vyšetrovania podľa kapitoly V nariadenia č. 1/2003 – vrátane právomoci upravenej v jeho článku 19 – aj „pred začatím konania“.

<sup>88</sup> Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Wahl vo veci Intel Corporation/Komisia (C-413/14 P, EU:C:2016:788, bod 233). Pozri tiež príručku postupov Komisie, kapitolu 8, bod 2.4.

začatí vyšetrovania v zmysle spresnenom v bodoch 193 a 194 napadnutého rozsudku, sa aj tak domnievam, že Všeobecný súd nesprávne konštatoval, že Komisia nie je v prejednávanej veci viazaná touto povinnosťou.

163. Zastávam totiž názor, že ak Komisia zvažuje možnosť použiť informácie vyplývajúce z jej komunikácie s tretími osobami na účely prijatia rozhodnutia o inšpekcii – ako v prejednávanej veci zjavne vyplýva z predmetu, obsahu a chronológie vypočúvaní, ktoré vykonala s dodávateľmi –, je v každom prípade povinná vyhotoviť záznam z tejto komunikácie v súlade s článkom 3 nariadenia č. 773/2004. Podľa môjho názoru ide o nevyhnutnú záruku vzhľadom na zásah do základných práv kontrolovaného podniku, ktorý inšpekcia predstavuje, najmä s cieľom umožniť súdom Únie overiť závažnosť nepriamych dôkazov, ktoré má Komisia k dispozícii a ktoré odôvodňujú takýto zásah.

164. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy preto navrhujem, aby Súdny dvor tretiemu odvolaciemu dôvodu vyhovel.

#### ***D. O štvrtom odvolacom dôvode***

165. Štvrtý odvolací dôvod je rozdelený na štyri časti. Prvé tri časti, založené na skreslení skutkového stavu, na nesprávnom právnom posúdení a na zjavne nesprávnom posúdení, ktorých sa Všeobecný súd dopustil, keď rozhodol po prvé, že vyšetrovanie nebolo začaté pred prijatím prvého rozhodnutia o inšpekcii (rozhodnutie Tute 1 z 9. februára 2017), po druhé, že zápisnice z vypočúvaní môžu byť použité ako nepriame dôkazy bez toho, aby boli splnené požiadavky článku 19 nariadenia č. 1/2003 a článku 3 nariadenia č. 773/2004, a po tretie, že dodržanie formálnych požiadaviek stanovených týmito ustanoveniami by ohrozilo odhaľovanie protisúťažných postupov, sa v podstate zhodujú s tvrdeniami, ktoré odvolateľky predložili v rámci tretieho odvolacieho dôvodu. Odkazujem preto na úvahy, ktoré som rozvinul v rámci preskúmania uvedeného odvolacieho dôvodu.

166. Zostáva teda analyzovať štvrtú časť štvrtého odvolacieho dôvodu.

#### ***O štvrtej časti štvrtého odvolacieho dôvodu***

167. Vo štvrtej časti štvrtého odvolacieho dôvodu odvolateľky vytýkajú Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 219 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že Komisia mala ku dňu prijatia sporných rozhodnutí k dispozícii dostatočne závažné dôkazy, pričom nebolo potrebné presne určiť dátumy vytvorenia a finalizácie zápisníc z vypočúvaní.

168. Na jednej strane podľa tvrdenia odvolateľiek z judikatúry vyplýva, že nepriame dôkazy, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, musia byť súčasťou spisu Komisie už pred dňom prijatia tohto rozhodnutia, a to najmä preto, aby jednotlivé subjekty podieľajúce sa na postupe vypracovania tohto rozhodnutia mohli overiť dostatočne závažnú povahu takýchto nepriamych dôkazov a správne vymedzenie rozsahu inšpekcie. Všeobecný súd teda v bode 208 napadnutého rozsudku nesprávne konštatoval, že „relevantným dátumom, ktorý treba zohľadniť na určenie, či mala k dátumu [sporných] rozhodnutí nepriame dôkazy, je dátum vypočúvaní s dodávateľmi, ktoré boli predmetom zápisníc“.

169. Na druhej strane odvolateľky tvrdia, že Všeobecný súd na ne v bode 215 napadnutého rozsudku preniesol dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní, že Komisia vyhotovila všetky zápisnice po dátume prijatia prvého sporného rozhodnutia (rozhodnutie Tute 1 z 9. februára 2017).

170. Komisia tvrdí, že relevantným dátumom na posúdenie toho, či Komisia disponovala nepriamymi dôkazmi vo forme ústnych vyhlásení, je dátum poskytnutia týchto vyhlásení a nie dátum, kedy tieto vyhlásenia formalizovala do písomnej podoby. V tejto súvislosti odkazuje na rozsudok z 9. júna 2016, Repsol Lubricantes y Especialidades a i./Komisia<sup>89</sup>, prijatý v kontexte konania o zhovievavosti a spomenutý v bode 209 napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva, že skutočnosť, že Komisia má k dispozícii dôkaz, sa rovná znalosti jeho obsahu. V prejednávanej veci sa však všetky vypočúvania dodávateľov konali pred dátumom prvého sporného rozhodnutia (rozhodnutie Tute 1 z 9. februára 2017). Okrem toho, keďže Všeobecný súd uznal, že ku dňu prijatia sporných rozhodnutí už Komisia mala k dispozícii nepriame dôkazy získané počas postupne uskutočnených stretnutí alebo konferenčných hovorov s trinástimi dodávateľmi, napadnutým rozsudkom sa Komisii nepriznala možnosť nápravy a *posteriori*.

171. Na úvod uvádzam, že z bodov 207 a 210 napadnutého rozsudku jasne vyplýva, že odôvodnenie tohto rozsudku, ktoré odvolateľky napádajú vo štvrtej časti štvrtého odvolacieho dôvodu, vychádza z predpokladu, že Komisia v prejednávanej veci nemala povinnosť vyhotoviť záznam podľa článku 3 nariadenia č. 773/2004, a teda nemusela preukázať, k akému dátumu boli vyhotovené zápisnice z vypočúvaní, lebo otázka, či nepriame dôkazy získané z týchto vypočúvaní pochádzajú zo skoršieho dátumu, sa má posudzovať vo vzťahu k dátumu poskytnutia vyhlásení, teda k dátumu, kedy sa vypočúvania konali. Všeobecný súd sa totiž domnieval, že vzhľadom na neexistenciu takejto povinnosti vyhotoviť záznam môžu mať nepriame dôkazy, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii a ktoré boli získané z vypočúvaní Komisie vykonaných s tretími osobami, len ústnu formu a že v prejednávanej veci vypočúvania dodávateľov znamenali znalosť informácií oznámených počas týchto vypočúvaní a disponovanie predmetnými informáciami ku dňu konania uvedených vypočúvaní.

172. Z toho vyplýva, že ak by Súdny dvor v súlade s mojím návrhom vyhovel tretiemu odvolaciemu dôvodu – bez ohľadu na dôsledky takéhoto rozhodnutia, pokiaľ ide o zrušenie alebo potvrdenie napadnutého rozsudku, ktoré preskúvam ďalej v týchto návrhoch –, bolo by tiež nutné zrušiť tie body odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorých sa týka preskúmaná časť odvolacieho dôvodu. Nasledujúce úvahy teda rozviním pre prípad, že by sa Súdny dvor nestotožnil s mojím návrhom.

173. V rámci úvodu tiež podľa môjho názoru možno uviesť niekoľko výhrad k účinnosti tejto časti odvolacieho dôvodu, keďže smeruje len proti jednému z dvoch dôvodov, na základe ktorých Všeobecný súd zamietol výhradu založenú na nedostatku týkajúcom sa skoršej povahy nepriamych dôkazov, na ktorých sú založené sporné rozhodnutia, keďže Komisia nepreukázala dátum vyhotovenia zápisníc z vypočúvaní.

174. Na účely zamietnutia tejto výhrady totiž Všeobecný súd po prvé primárne konštatoval, ako som uviedol v bode 171 vyššie, že relevantným dátumom, ktorý treba zohľadniť na určenie, či Komisia mala pred prijatím sporných rozhodnutí k dispozícii nepriame dôkazy vychádzajúce z vypočúvaní dodávateľov, je dátum, keď sa tieto vypočúvania konali. Po druhé Všeobecný súd v bode 215 napadnutého rozsudku pre úplnosť rozhodol, že aj v prípade, že by dátumom, ktorý sa

<sup>89</sup> C-617/13 P, EU:C:2016:416, body 66 až 74.



má zohľadniť, bol dátum vyhotovenia zápisníc z uvedených vypočúvaní, a napriek tomu, že Komisia nepredložila dôkaz o tomto dátume, na základe dôkazov predložených Komisiou a vzhľadom na vyjadrenie Komisie, že zápisnice vypracovala s cieľom splniť to, čo považovala za povinnosť vyhotoviť záznam podľa článku 3 nariadenia č. 773/2004, sa možno odôvodnene domnievať, že uvedené zápisnice boli vyhotovené postupne v priebehu výmen informácií, teda od začiatku týchto výmen, datovaných prevažne z konca roku 2016<sup>90</sup>.

175. Je síce pravda, že odvolateľky uviedli výhradu aj proti tomuto bodu 215 napadnutého rozsudku, táto výhrada sa však týka len údajného obrátenia dôkazného bremena, ktoré nijako nevyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku Všeobecného súdu, ktorý naopak považoval dôkazy predložené Komisiou za dostatočné na preukázanie toho, že podstatná časť zápisníc z vypočúvaní bola vyhotovená pred dátumom prvého sporného rozhodnutia (rozhodnutie Tute 1 z 9. februára 2017). Odvolateľky naopak nespochybnili štandard dokazovania uplatnený Všeobecným súdom, ani netvrdili, že by Všeobecný súd skreslil dôkazy, čo je jediná výhrada, ktorá by im umožnila dovolávať sa nesprávneho posúdenia týchto dôkazov.

176. Pre prípad, že by sa Súdny dvor rozhodol meritórne preskúmať analyzovanú časť odvolacieho dôvodu, považujem ju za dôvodnú.

177. V tejto súvislosti treba totiž pripomenúť, že cieľom inšpekcií vykonávaných Komisiou je zhromaždiť dokumentáciu potrebnú na overenie určitého skutkového a právneho stavu a jeho rozsahu, o ktorom už Komisia má informácie<sup>91</sup>. Z tohto vyplýva, že Komisia musí pred prijatím rozhodnutia o inšpekcii disponovať informáciami a dôležitými faktickými skutočnosťami, ktoré ju vedú k podozreniu, že sa dotknutý podnik dopustil porušenia<sup>92</sup>. V rozhodnutí, ktorým sa nariaďuje inšpekcia, musí byť navyše podrobne uvedené, že Komisia disponuje takýmito informáciami a skutočnosťami<sup>93</sup>.

178. Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na účely preukázania skutočnosti, že nepriame dôkazy, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, pochádzajú z obdobia pred dátumom prijatia tohto rozhodnutia, Komisii prináleží preukázať nielen to, že k tomuto dátumu skutočne disponovala zdrojom informácií, o ktoré sa opiera na účely odôvodnenia inšpekcie, ale aj to, že bola schopná konkrétne posúdiť jednak to, či a v akom rozsahu tieto informácie umožňovali vysloviť domnienky o existencii porušenia a vymedziť podstatné prvky tohto porušenia tak, aby bol vymedzený rozsah inšpekcie a skutočnosti hľadané v priebehu prešetrovania, a jednak to, či tieto nepriame dôkazy boli závažné.

179. Inak povedané, samotné „disponovanie“ informáciami zo strany Komisie neznamena, že nepriame dôkazy, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, pochádzajú z dátumu predchádzajúceho dátumu prijatia tohto rozhodnutia. Preto domnienka vyplývajúca z judikatúry, ktorá sa týka rozhodnutí o zhovievavosti a ktorá je uvedená v bode 209 napadnutého rozsudku, podľa ktorej samotné disponovanie informáciou zo strany Komisie sa rovná jej znalosti, nie je podľa môjho názoru uplatniteľná na rozhodnutia o inšpekcii, takže v rozpore s konštatovaním Všeobecného súdu táto judikatúra nie je uplatniteľná na túto oblasť.

<sup>90</sup> Hoci tento záver jasnejšie vyplýva z bodu 216 napadnutého rozsudku, ktorý je však založený na dôkaznom prostriedku, ktorý Komisia predložila oneskorene a ktorý Všeobecný súd vyhlásil za neprípustný, podľa môjho názoru dostatočne jasne vyplýva už z bodu 215 uvedeného rozsudku.

<sup>91</sup> Pozri rozsudok z 26. júna 1980, National Panasonic/Komisio (136/79, EU:C:1980:169, body 13 a 21).

<sup>92</sup> Pozri rozsudok Roquette Frères, bod 99; rozsudok Všeobecného súdu Deutsche Bahn, bod 172, a rozsudok z 27. novembra 2014, Alstom Grid/Komisio (T-521/09, EU:T:2014:1000, bod 53).

<sup>93</sup> Pozri najmä rozsudok z 20. júna 2018, České dráhy/Komisio (T-621/16, neuvverejnený, EU:T:2018:367, bod 85 a citovaná judikatúra).

180. Okrem toho, aby bolo možné súdne preskúmať, či zásah do sféry súkromnej činnosti dotknutého podniku, ktorý inšpekcia predstavuje, nie je svojvoľný, Komisia musí preukázať, že rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje inšpekcia, je založené na dostatočne závažných nepriamych dôkazoch, ktoré bola schopná konkrétne posúdiť, a že rozsah prešetrenia vymedzený v tomto rozhodnutí je obmedzený na porušenie, o existencii ktorého môže mať Komisia na základe týchto nepriamych dôkazov podozrenie.

181. Podľa môjho názoru však v prípade informácií vyplývajúcich z ústnych vyhlásení tretích strán, ktoré neboli zaznamenané podľa článku 3 nariadenia č. 773/2004, takýto dôkaz možno predložiť, len ak je predložený prepis alebo podrobná zápisnica ich obsahu. Preto sa prikláňam k názoru, že relevantným dátumom, ktorý sa má zohľadniť na účely určenia, či nepriame dôkazy, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, pochádzajú z dátumu predchádzajúceho dátumu prijatia tohto rozhodnutia, je v prípade nepriamych dôkazov vyplývajúcich z takýchto vyhlásení dátum vyhotovenia prepisu alebo zápisnice z výmeny informácií medzi Komisiou a dotknutou osobou alebo osobami, v rámci ktorej boli tieto vyhlásenia získané.

182. Dodávam, že požiadavka prijať rozhodnutia o inšpekcii rýchlo po oznámení informácií o porušeníach s cieľom minimalizovať riziko úniku a zatajenia dôkazov, na ktorú Všeobecný súd poukázal v bode 210 napadnutého rozsudku, podľa môjho názoru nemôže viesť k zavedeniu všeobecného pravidla uplatniteľného na všetky prípady, podľa ktorého jediným relevantným dátumom na stanovenie skoršej povahy nepriamych dôkazov, na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, je dátum, keď Komisia prijala ústne vyhlásenia, z ktorých tieto nepriame dôkazy vyplývajú. Hoci takúto požiadavku, samozrejme, vnímam, nemyslím si, že môže odôvodniť neexistenciu akéhokoľvek písomného záznamu z vypočúvaní, ktoré Komisia viedla s tretími osobami, keď neexistujú formálne opatrenia týkajúce sa vyhotovovania záznamov z týchto vypočúvaní, a to najmä v takých prípadoch, o aký ide v prejednávanej veci, v ktorých sa predmetné vypočúvania konali v rozpätí niekoľkých týždňov či dokonca mesiacov, a Komisia teda mala čas vyhotovovať zápisnice postupne, ako zhromažďovala vyhlásenia dodávateľov.

183. Na druhej strane, aj keď si myslím, že minimálne zápisnica z vypočúvaní, o ktoré sa Komisia opiera na odôvodnenie rozhodnutia o inšpekcii, musí byť, pokiaľ je to možné, vložená do spisu pred dátumom prijatia rozhodnutia o inšpekcii<sup>94</sup>, domnievam sa, že požiadavky rýchlosti konania môžu v konkrétnom prípade odôvodniť odchýlenie sa Komisie od tohto pravidla.

184. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa domnievam, že ak by sa Súdny dvor rozhodol meritórne rozhodnúť o štvrtej časti štvrtého odvolacieho dôvodu, mal by ju vyhlásiť za dôvodnú.

### ***E. O piatom odvolacom dôvode***

185. Piatym odvolacím dôvodom, ktorý je založený na nedostatku odôvodnenia vyplývajúcom z nepreskúmania dôkaznej hodnoty nepriamych dôkazov a na nesprávnej kvalifikácii „nepriameho dôkazu“, odvolateľky napádajú body 220 až 232, 253 a 254 napadnutého rozsudku.

<sup>94</sup> Je síce pravda, že rozsudok Roquette Frères sa nezaoberal otázkou, v akom okamihu sa možno domnievať, že Komisia má k dispozícii nepriame dôkazy, ktoré zhromaždila a na ktorých je založené rozhodnutie o inšpekcii, z jeho bodu 61 však vyplýva, že pravidlom je, že takéto nepriame dôkazy musia byť v jej spise už pred prijatím tohto rozhodnutia.

186. Odvolateľky v prvom rade vytýkajú Všeobecnému súdu, že nevykonali, ako to požadovali a ako to vyžadujú články 6 a 8 EDLP, preskúmanie *in concreto*, v akom rozsahu početné nezrovnalosti, na ktoré poukázali a ktorými sú poznačené dôkazy predložené Komisiou, ovplyvnili dôveryhodnosť, a teda dôkaznú hodnotu týchto dôkazov.

187. V tejto súvislosti treba konštatovať, že Všeobecný súd v bodoch 224 až 232 napadnutého rozsudku vykonal takéto preskúmanie, v rámci ktorého postupne posúdil dôveryhodnosť a dôkaznú hodnotu vyhlásení dodávateľov uvedených v zápisniciach z vypočúvaní (bod 225), e-mailu z 22. novembra 2016, ktorý zaslal generálny riaditeľ združenia dodávateľov a v ktorom sú zaznamenané pohyby a vzťahy medzi veľkými distribučnými reťazcami najmä v rámci združenia veľkých distribútorov (ďalej len „list riaditeľa združenia N“, bod 226), a zápisníc z vypočúvaní vyhotovených Komisiou (bod 229). V tých istých bodoch odôvodnenia napadnutého rozsudku Všeobecný súd okrem toho preskúmal a odmietol všetky tvrdenia odvolateľiek, ktoré mali spochybniť dôveryhodnosť alebo dôkaznú hodnotu týchto jednotlivých dôkazov, ako aj ich kvalifikáciu ako „nepriamych dôkazov“.

188. Za týchto podmienok podľa môjho názoru nemožno tejto prvej výhrade piateho odvolacieho dôvodu vyhovieť.

189. V druhom rade odvolateľky vytýkajú Všeobecnému súdu, že v bodoch 253 a 254 napadnutého rozsudku kvalifikoval ako „dôležité faktické skutočnosti“ „vágne a špekulatívne“ vyhlásenia, z ktorých vyvodil len existenciu paralelného postupu a skutočnosť, že „žiadny dodávateľ neuvádza, že považuje za málo pravdepodobné“, že dochádza k výmene informácií. Neexistencia vyhlásení, ktoré popierajú pravdepodobnosť kartelu, však nemôže predstavovať dôležitú faktickú skutočnosť dokazujúcu jeho existenciu.

190. Rovnako ako Komisia sa domnievam, že týmito tvrdeniami – ktoré sa navyše obmedzujú na spochybnenie izolovaných pasáží napadnutého rozsudku vytrhnutých z kontextu –, sa odvolateľky v skutočnosti usilujú spochybniť posúdenie predložených dôkazov Všeobecným súdom, pričom nepreukazujú a napokon ani netvrdia, že došlo ku skresleniu týchto dôkazov.

191. Táto druhá výhrada piateho odvolacieho dôvodu sa má preto podľa môjho názoru vyhlásiť za neprípustnú. Odvolateľky v replike tvrdia, že uvedenou výhradou chcú spochybniť právnu kvalifikáciu skutkového stavu prijatú Všeobecným súdom a nie jeho posúdenie.

192. V tejto súvislosti len uvediem, že Všeobecný súd v bodoch 253 a 254 napadnutého rozsudku rozvinul doplňujúce odôvodnenie, o čom svedčí použitie výrazu „navyše“ na začiatku bodu 252 uvedeného rozsudku.

193. V bodoch 248 až 251 napadnutého rozsudku totiž Všeobecný súd po analýze informácií vyplývajúcich z vypočúvaní dodávateľov, ako sú uvedené v zápisniciach vyhotovených Komisiou, dospel k záveru, že tieto informácie predstavujú dostatočne závažné nepriame dôkazy o existencii paralelného postupu medzi dvomi medzinárodnými alianciami distribútorov, konkrétne ICDC a AgeCore (ktorej členom je Intermarché), ktorý sa vyznačoval súbežnosťou a podobnosťou ich žiadostí o zľavy pre dodávateľov.

194. V bode 252 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že Komisia sa „neobmedzila na oznámenie nepriamych dôkazov týkajúcich sa tohto prvého konštitutívneho prvku zosúladeného postupu, ktorým je paralelný postup na trhu, ktorý navyše môže za určitých podmienok umožniť domnienku o existencii druhého konštitutívneho prvku zosúladeného postupu, ktorým je

vzájomná zhoda“, ale predložila tiež „nepriame dôkazy týkajúce sa existencie takej vzájomnej zhody spočívajúcej v prejednávanej príhode vo výmene informácií, ktoré sa môžu rovnako ako celok považovať za dostatočne závažné“. Predmetom bodov 253 a 254 napadnutého rozsudku, ktoré odvolateľky kritizujú, je pritom práve *ad abundantiam* posúdenie dostatočne závažnej povahy takýchto nepriamych dôkazov.

195. Okrem toho v bodoch 256 až 258 uvedeného rozsudku Všeobecný súd tiež uviedol, že vyhlásenia dodávateľov o výmenách informácií o zľavách medzi distribútormi podporujú „informácie uvádzajúce kanály, prostredníctvom ktorých môžu tieto výmeny informácií prebiehať“, ktoré vyplývajú z vyhlásení viacerých dodávateľov a z listu riaditeľa združenia N.

196. Z toho vyplýva, že v prípade, ak odvolateľky druhou výhradou piateho odvolacieho dôvodu vytýkajú Všeobecnému súdu nesprávnu právnu kvalifikáciu, túto výhradu treba vyhlásiť za neúčinnú.

197. Na základe všetkých predchádzajúcich úvah sa domnievam, že priaty odvolací dôvod je čiastočne neprípustný a čiastočne neúčinný.

#### ***F. O dôsledkoch nesprávneho posúdenia, ktorého sa dopustil Všeobecný súd***

198. Z analýzy tretieho odvolacieho dôvodu vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že nepriame dôkazy vychádzajúce z vypočúvaní dodávateľov nemožno vylúčiť ako obsahujúce formálnu vadu z dôvodu nesplnenia povinnosti vyhotoviť záznam stanovenej článkom 19 nariadenia č. 1/2003 a článkom 3 nariadenia č. 773/2004.

199. Pokiaľ ide o dôsledky, ktoré sa majú vyvodiť z takéhoto nesprávneho posúdenia, treba pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že ak odôvodnenie rozhodnutia Všeobecného súdu vykazuje porušenie práva Únie, ale jeho výroková časť sa napriek tomu zdá byť dôvodná z iných právnych dôvodov, takéto porušenie nemá za následok zrušenie tohto rozhodnutia a je potrebné nahradiť odôvodnenie<sup>95</sup>.

200. Poukazujem pritom na to, že ako vyplýva z bodu 206 napadnutého rozsudku, vzhľadom na to, že Všeobecný zamietol tvrdenia odvolateľiek založené na nedodržaní povinnosti vyhotoviť záznam z vypočúvaní dodávateľov, domnieval sa, že nie je potrebné rozhodnúť o tvrdení Komisie, podľa ktorého zápisnice z týchto vypočúvaní predstavujú záznamy v súlade s článkom 19 nariadenia č. 1/2003 a článkom 3 nariadenia č. 773/2004.

201. Je teda potrebné preskúmať toto tvrdenie. Ak by sa totiž ukázalo, že je dôvodné, napadnutá časť výroku rozsudku Všeobecného súdu by mohla byť zachovaná na základe iných dôvodov, než tých, ktoré sú nesprávne<sup>96</sup>.

202. Komisia pred Všeobecným súdom tvrdila, že si splnila povinnosť vyhotoviť záznamy z vypočúvaní trinástich vypočúvaných dodávateľov tým, že do spisu vložila dlhé a podrobné zápisnice, ktoré verne odrážajú obsah týchto vyhlásení. Podľa Komisie podrobná zápisnica vložená do spisu predstavuje jednu z „*foriem*“ záznamu, ktorej výber ponecháva článok 3 ods. 3

<sup>95</sup> Pozri rozsudok Intel, bod 94.

<sup>96</sup> Domnievam sa, že za okolností prejednávanej veci Súdny dvor môže prípadne nahradiť odôvodnenie, aj keď to zahŕňa preskúmanie tvrdenia, ku ktorému sa Všeobecný súd nevyjadril.

nariadenia č. 773/2004 na Komisii, rovnako ako zvukový či audiovizuálny záznam alebo doslovný prepis. Tvrdila tiež, že aj keby si nesplnila povinnosť vyhotoviť záznam, vyhlásenia trinástich vypočúvaných dodávateľov v každom prípade predstavujú nepriame dôkazy.

203. V tejto súvislosti zastávam názor, že hoci nemožno vylúčiť, že podrobná zápisnica vyhotovená Komisiou po vypočúvaní vykonanom na základe článku 19 nariadenia č. 1/2003 a vložená do spisu môže spĺňať formálne požiadavky článku 3 nariadenia č. 773/2004, v nijakom prípade to tak však nemôže byť vtedy, ak osoba, ktorá poskytla vyhlásenia, nedostala kópiu tejto zápisnice, a teda nemala možnosť schváliť jej obsah alebo v prípade potreby opraviť svoje vyhlásenia. Odlišný výklad by bol v rozpore so samotným znením článku 3 ods. 3 nariadenia č. 773/2004, ktorý stanovuje, že „kópia akéhokoľvek záznamu musí byť predložená vypočúvanej osobe na schválenie“ a v prípade potreby Komisia stanoví „lehotu, v rámci ktorej jej vypočúvaná osoba môže oznámiť akékoľvek opravy, ktoré sa musia vo vyhlásení previesť“.

204. Odlišný výklad nemožno podľa môjho názoru nepriamo vyvodiť ani z bodu 92 rozsudku Intel, v ktorom Súdny dvor skúmal, či poskytnutie internej poznámky Komisie, ktorá obsahuje stručné zhrnutie obsahu sporného vypočúvania, dotknutému podniku napravilo nevykonanie formálneho záznamu z takejto výmeny informácií. Na jednej strane Súdny dvor sa totiž v tomto bode nezaoberal otázkou, či táto poznámka môže predstavovať formálny záznam podľa článku 3 ods. 3 nariadenia č. 773/2004, ale len otázkou, či uvedená poznámka mohla napraviť porušenie tohto článku v spojení s článkom 19 nariadenia č. 1/2003. Na druhej strane sa obmedzil na konštatovanie, že predmetná poznámka neobsahuje nijaký údaj, pokiaľ ide o obsah diskusií, ktoré sa uskutočnili na tomto vypočúvaní, a o druh informácií, ktoré poskytla vypočúvaná osoba, a teda bez ohľadu na akýkoľvek iný faktor nemohla poskytnúť dotknutému podniku informácie potrebné na výkon jeho práva na obhajobu. Okrem toho z bodov 95 a 96 rozsudku Intel vyplýva, že Komisia na účely preukázania porušenia nevychádzala z predmetnej poznámky, a že jedinou otázkou bolo, či vyhlásenia poskytnuté počas sporného vypočúvania obsahovali dôkazy v prospech dotknutého podniku.

205. Na záver sa domnievam, ako som už uviedol v bode 143 vyššie, že nedodržanie ustanovení týkajúcich sa vyhotovenia záznamu má za následok nepoužiteľnosť informácií získaných Komisiou v priebehu vypočúvaní, ktoré neboli riadne zaznamenané na účely prijatia rozhodnutia o inšpekcii.

### ***G. Záver k odvolaniu***

206. Na základe všetkých predchádzajúcich úvah navrhujem, aby Súdny dvor odvolaniu vyhovel a zrušil bod 2 výroku napadnutého rozsudku.

### **V. O žalobe**

207. Z dôvodov uvedených najmä v bodoch 144 až 163 a 202 až 205 vyššie sa domnievam, že výhrada odvolateľiek uplatnená na Všeobecnom súde, ktorá je založená na nesplnení povinnosti Komisie vyhotoviť záznam stanovenej v článku 19 nariadenia č. 1/2003 a v článku 3 nariadenia č. 773/2004, je dôvodná a nepriame dôkazy vychádzajúce z vypočúvaní dodávateľov sa z tohto dôvodu majú zamietnuť ako obsahujúce formálnu vadu.

208. Zo spisu pritom vyplýva, že informácie vyplývajúce z týchto vypočúvaní predstavovali podstatnú časť nepriamych dôkazov, na ktorých boli založené sporné rozhodnutia, pričom list riaditeľa združenia N – ktorého dôkazná hodnota je navyše obmedzená tým, že obsahuje len sprostredkované vyjadrenia, ktoré nie sú založené na osobnej a priamej znalosti dotknutých obchodných vzťahov –, ako aj jeho prílohy sú len doplnením týchto informácií.

209. Za týchto okolností je podľa môjho názoru potrebné konštatovať, že Komisia k dátumu prijatia sporných rozhodnutí nemala k dispozícii dostatočne závažné nepriame dôkazy, ktoré by odôvodňovali domnienky uvedené v článku 1 písm. a) sporných rozhodnutí, a zrušiť tieto rozhodnutia v celom rozsahu.

## VI. Návrh

210. Na základe všetkých predchádzajúcich úvah navrhujem, aby Súdny dvor:

- zrušil bod 2 výroku napadnutého rozsudku,
- zrušil rozhodnutie Komisie C(2017) 1057 final z 9. februára 2017, ktorým sa spoločnosti Intermarché, ako aj všetkým spoločnostiam, ktoré priamo alebo nepriamo kontroluje, nariaďuje podrobiť sa inšpekcii v súlade s článkom 20 ods. 1 a 4 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102 ZFEÚ] (vec AT.40466 – Tute 1), ako aj rozhodnutie Komisie C(2017) 1361 final z 21. februára 2017, ktorým sa spoločnosti Mousquetaires, ako aj všetkým spoločnostiam, ktoré priamo alebo nepriamo kontroluje, nariaďuje podrobiť sa inšpekcii v súlade s článkom 20 ods. 1 a 4 nariadenia č. 1/2003 (vec AT.40466 – Tute 1),
- uložil Európskej komisii povinnosť nahradiť trovy konania vrátane trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s konaním na Všeobecnom súde, a
- rozhodol, že Rada Európskej únie znáša svoje vlastné trovy konania.